

İŞÇİ-KÖYLÜ KURTULUŞU

Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birlesin!

**MAO ZEDUNG'UN
IŞIKLI YOLUNDA İLERLEMEK,
MAO ZEDUNG DÜŞÜNCESİ
İLE SİLAHLANMAKTAN GEÇER!**

"Marksizm-Leninizm ile revizyonizm arasındaki mücadelede, hangisinin kazanacağı, hangisinin yenileceği henüz kesin değildir, revizyonizmin zafer kazanması ve bizim kaybetmemiz hayli mümkündür. Yenilgi ihtimalini kamuoyunun dikkatini çekmek için kullandık ve bunun revizyonizme karşı uyanıklılığımızı yükseltmede, aynı zamanda revizyonizmi engelleme ve karşı çıkmada yardımcı olduğunu gördük... Aslında iki sınıf arasındaki ve komünist parti içinde iki çizgi arasındaki mücadele daima var olmuştur. Bunu hiç kimse reddedemez ve materyalistler olarak elbette bizlerde reddetmemelidiriz." 1 Mayıs 1967

"Partinin siyasetini yığınların hareketine geçirmesini bilmek, yalnız yönetici kadroları değil, aynı zamanda geniş yığınları da hareketlerimizin ve mücadelelerimizin her birini anlamaya ve benimsemeye yöneltmeyi becermek, işte Marksist-Leninist yönetimin sanatıdır. Çalışmalarımızda hatalar işleyip işlemediğimizi de gene bu şekilde tayin edebiliriz."

Bugün sınıf mücadelesi içinde kendi yanılgılarıyla ciddi hesaplaşmaya giren işçi sınıfının öncüleri yeniden MZD'yi kalın bir ayrışım çizgisi olarak görüp, onun öğretileri ile daha iyi silahlanmaları ve gündemin ana maddelerinden biri olarak MZD'yi kabullenmeleri oldukça önemli bir yere sahiptir.

Biz bu yazımızda MZD'nin M-L biliminin üzerine basarak, onu nitel olarak daha bir üst aşamaya ulaştırması üzerinde duracağız. Özellikle Mao'nun Marksizmin üç bileşenine (felsefe, ekonomi-politik, bilimsel sosyalizm) ve sömürge, yarı-sömürgelerdeki devrimin yolu olan halk savaşı teorisiyle Marksizme askeri bilim alanında yaptığı nitel katkılarının içini kısaca açmaya çalışacağız. Bu konuları biraz açtıktan sonra MZD sorununa yanıt bulmaya çalışacağız.

Öncelikle MZ'nin bahsi geçen konulardaki bilimsel öğretilerine geçmeden önce bilimde nitel katkı ne anlama gelir sorusu üzerinde durmaya çalışalım. Herhangi bir bilimde (fizik, kimya, tıp, marksizm vb.) nitel katkı denildiği zaman anlaşılması gereken şey bilimin çözüm aradığı ancak izah edemediği en temel sorunların geçmişin üzerine basarak, geçmiş bilimsel tezlerle, yeni karşılaşılan sorunların doğru temelde birleştirilerek izaha muhtac sorunların izah

edilmesidir. İnsan bilgisi göreceli bir olgu olduğundan ötürü bazı sorunları izah edebilir, bazı sorunları izah edemez. Ancak insan bilgisi ilerledikçe çözüm bekleyen bir dizi temel sorunda, insan bilgisinin göreceli izah ettiği daha önceki bilimsel öğeleri geliştirerek yeni bir senteze kavuşturur. Daha önce açıklanmayan bir dizi sorun açıklanabilir. Bu tüm bilim dalları açısından böyledir. Fizikte Nevton yer çekimi kanununu bilimsel olarak izah ettiği zaman fiziğin çözüm beklediği bir dizi sorun çorap söküşü gibi izah edilmiştir. Yine daha sonra Einstein'ın izafiyet teorisi fizikte yeni bir nitel aşamayı temsil etmektedir. Tıpta, Kimyada vs. helezonlar şeklindeki gelişme nitel sıçramalarla bilimi yeni bir aşamaya sıçratmıştır. Toplum bilimi Marksizmde de aynı dinamik mevcuttur. Önce Marx ve Engels'in, daha sonra Lenin'in, Stalin'in ve en son olarak Mao'nun Marksizmi nitel olarak geliştirmeleri bilimin diğer dallarındaki gibi olmuştur. Biz yazımızın konusu açısından Mao Zedung'un M-L'yi nitel olarak geliştirdiği son aşama üzerinde duracağız ve ardından neden MZD sorusunu yanıtlayacağız. Öncelikle Mao Zedung felsefe, ekonomi-politik ve sosyalizm vs. konularında bilime nasıl bir katkı yaptığı konusu üzerinde durmak istiyoruz.

MAO'NUN FELSEFE ALANINDA M-L'E YAPTIĞI KATKI ÜZERİNE

Mao Zedung'un Marksist felsefeye katkıları hangi noktalarda olmuştur?

Bilindiği gibi filozoflar filozofu Hegel dünyayı yorumlamada büyük bir felsefe ustası olarak dönemine ve kendisinden sonra gelenlere önemli felsefi hazine bırakmıştır. Diyalektik bakış açısına doğru eğilimi ile dünyanın yorumlanabilmesinin bir asırdan fazla bir dönem önce çok önemli olduğu koşullarda Hegel'in muhteşem çıkışı ve onun Marksist felsefenin doğuşundaki küçümsenmeyecek payı Marx, Engels, Lenin gibi enternasyonal proletaryanın büyük öğretmenleri tarafından da ısrarla vurgulanmaktadır. Ne varki, Hegel'in dünyayı yorumlama felsefesi salt kendi başına alındığında çokça büyük bir anlam taşımamaktaydı. Çünkü gelişen proletarya zincirlerini kırarak kazanacağı koskoca dünyayı inşa edebilmesi için dünyanın yorumlanmasıyla kalınmasına razı değildi. O, dünyayı değiştirmek sorumluluğunu da almıştı üzerine. O nedenle Marx ve Engels Hegel'in dünyayı yorumlama noktasındaki ciddi bilimsel kazanımları üzerine basıp dünyanın yorumlanması ile değil aynı zamanda değiştirilmesi gerektiğini ve bununda ancak diyalektik materyalizm temelinde mümkün olabileceğini vurgulamaları yeni bir dönemin başlangıcının ilanıydı. Engels, "diyalektik ve tarihsel materyalizmin görevi dünyayı değiştirmektir" dediği zaman geleneksel burjuva "skolastik" idealist felsefenin sefaleti için çanların çalındığını duyuruyordu. Çünkü marksist felsefenin doğuşu tam da onun karşısında mevzilenen felsefi sapmalara karşı mücadeleler içinde olmuştur. "Mutlak ide" cilik, "statik idealist" zıvalıklar vs. bu mücadele içinde defterleri dürülerek bir kenara fırlatıldı. Sınıf mücadelesinin yükselip gelişmesiyle Marksist felsefede serpilip gelişti.

Mao Zedung "Komünist partisinin felsefesi mücadelenin felsefesidir, Marksizm ancak mücadele içinde gelişebilir. Bu yalnız geçmiş ve bugün için değil zorunlu olarak gelecek içinde doğrudur" dediği zaman marksist felsefenin sınıf mücadelesi içinde karşıtına karşı mücadele içinde geliştiği ve bu gelişmenin gelecekte aynı dinamığe sahip olacağını vurgulamak istiyordu.

O **Pratik Üzerine** adlı çok önemli makalesinde, "diyalektik materyalist marksist felsefenin iki önemli özelliği vardır. Birincisi onun sınıfsal niteliğidir. Diyalektik materyalizm proletaryanın hizmetinde olduğunu açıkça ilan eder. İkincisi uygulanabilir oluşudur" demektedir. Mao Zedung felsefenin proletaryanın hizmetinde olduğunu açıkça ilan etmesi proletaryanın dünyayı dönüştürme mücadelesinde dünyanın geleceğinden sorumlu olan yegane sınıf olmasından ötürüdür. Uygulanabilir oluşu da diyalektik materyalist marksist felsefe uygulanabilir bir özelliğe sahiptir. Bu özelliği teorinin pratiğe bağlı olduğu, teorinin pratiğe dayandığı ve pratiğe hizmet ettiği gerçeğinden gelmektedir. Diyalektik materyalizmi ortaya koyduktan sonra diyalektik materyalizmin temel kanunlarını da berrak bir şekilde, görevini ve özelliğini izah etmiştir. Mao Zedung **Çelişme Üzerine** adlı makalesinde; "çelişme kanunu, zıtların birliği kanunu, diyalektik materyalizmin temel kanunudur" diyerek Marksist felsefenin metafizik, idealist burjuva felsefesine karşı mücadele de ulaştığı bilimsel sentezi berrak bir ifade ile dile getiriyordu. Çelişme Kanunu, Zıtların Birliği Kanunu diyalektik materyalizmin temel kanunudur demek, şeylerin zıtlardan oluştuğu, bu zıtların katı, ölü, durağan, statik değil, canlı, şarta bağlı, hareketli ve birbirine dönüşebilir bir özelliğe sahip olduğunu demektir. Herşeyde çelişki

mevcuttur. Çelişki hayatın ve hareketin kendisidir. Çelişkinin iki zıt kutuptan oluşması aynı şey içinde fakat birbirlerine karşıt yönde şekillenen bir hareketi zorunlu kılar. Zıtların bir arada olmadığı hareketten bahsedilemez. Doğada toplumda zıtların birliği olmayan hiçbir aksiyon mümkün değildir. Zıtların karşılıklı olarak aynı şey içinde varlığı bunların karşılıklı olarak birbirlerini alt edip bitirme mücadelesini (yani karşıtların mücadelesini) zorunlu kılar. Zıtların birliği yasası hayatın tüm hareketini izah etmeye muktedirdir.

Lenin, Hegel'in mantık biliminin özetinde "kısaca diyalektik zıtların birliği öğretisi olarak tarif edilebilir. Bu diyalektiğin özünü ortaya koyar. Fakat açıklamalar ve gelişmelerde gerektirir" şeklindeki ünlü tahlillerini Mao Zedung daha da geliştirdi.

Mao Zedung, zıtların birliği yasanının içeriğini daha berrak açarak bu yasanın birin ikiye bölünmesi ile daha büyük bir anlam kazanacağını vurguladı. Mao "her şey ikiye bölünür", tabiatta olduğu gibi toplumda da her varlık daima farklı parçalara bölünür, fakat somut şartlar altında biçim ve içerik farklılıkları vardır dediği zaman şeyler içinde bir arada duran ancak ikiye bölünen bir zıtlıktan bahsetmektedir. Mao'nun birin ikiye bölünmesi tezi zıtların birliği kanununun derin ve özlü bir genellemesidir. Diyalektik materyalizmin daha da zenginleşmiş şeklidir. Çin'de "felsefe alanında üç büyük mücadele"nin ürünü olarak şekillenen "birin ikiye bölünmesi" tezi her şeyde çelişmenin olduğu, aynı şey içinde karşıt yönlerde birbiriyle mücadele eden zıtlıkların hareketin odak noktasını oluşturduğu, şeylerin gelişmesinde de bütün karşıtların birlik ve mücadelesinin ana unsuru olduğu anlamına gelir. Birin ikiye bölünmesi aynı zamanda karşıt yönlerde birbirlerine karşı mücadele eden zıtlıkların bir iç bağıntı ile de birbirlerine bağlı olduğunu izah eder.

Doğada, toplumda hayatın her alanında yekpare 'bir' şey bulmak mümkün değildir. Bunu aramaya çalışanlar akli evvel avarelerdir. Birin ikiye bölünmesi yerine "ikinin birleşip bir olması" teorilerini savunanlar Hoca, Kruşçev, Li Şiao Şi gibi tescilli revizyonistler olmuştur. İkiyi bir etmeye çalışanlar toplumun dönüştürülmesinde devrim yapmada, devrimi devam ettirmede burjuvaziye teslim olmak zorundadırlar. Proletarya partisini yekpare 'bir' görenler onunda ikiye bölündüğünü göremeyenler oportünizme karşı, ya kelle yeme, ortada yok etme, ya da oportünizme karşı mücadeledeki çaresizlikten oportünizm bulaşır! diye köşe bucak kaçma yolunu tercih ederler, "oportünistlerle aynı masaya oturulmaz" teorilerini adeta kasıklarını zorlayarak icad ederler. (Oysa M-L'lerin etkin olduğu M-L bir partide oportünistlerde her zaman var olacaklardır. Şayet en büyük organdan en küçük hücreye kadar iki dünya, iki yol arasında mücadele mevcutsa, bu organlarda oportünistlerle M-L'ler yan yana değiller midir? İki çizgi mücadelesini hayali güçler mi yürütüyor? Bırakalım organları, yetkili kademeleri, parti saflarında her bireyin kafasında bile oportünizmle marksizm, burjuva dünya görüşüyle proleter dünya görüşü yan yana ikamet etmiyorlar mı? (elbette bir yan ağırlıktadır her zaman.) İkiyi bir etmeye çalışanlar her şeyin ikiye bölündüğünü reddedenler nasıl öncü müfreze inşa edebilirler. Sınıfsız topluma geçildikten sonra bile devrimlerin eski ile yeni arasındaki çatışmanın sürekli olacağını vurgulaması Mao'nun birin ikiye bölünmesi ilkesi bakış açısından hareket etmesinden ötürüdür.

Mao Zedung, birin ikiye bölünmesi tezi ile çelişkinin yapısını izah ettikten sonra bu çelişkinin kutupları arasındaki mücadelenin sadece çatışma ile aynı düzeyde kalamayacağı bu kutuplardan birinin diğerini yenerek altedeceği ve bazı koşullarda birbirine dönüşeceğini de vurgulamıştır.

Mao Zedung Yanan'da, 1938

Mao Zedung köylülerle konuşuyor, 1939

Mao Zedung 1947'de Şansi'de, arkada solda Çiang Çing,

Çelişkinin özdeşliğini daha da açan Mao Zedung birin ikiye bölünmesini özdeşlik yasasıyla bütünleştirerek bir şeyin başka birşeye dönüşümünün dinamiğini bilimsel olarak ortaya koydu. Çelişme Üzerine adlı makalede O, "Bütün çelişmeli şeyler birbirine bağlıdır. Belli şartlarda tek bir bütün içinde bir arada var olmaktan başka bazı şartlarda birbirine dönüşürler. Zıtların özdeşliğinin tam anlamı budur." dediği zaman ikiye bölünen çelişkinin zıt kutupları arasında cereyan eden mücadelenin iki kutuptan birinin diğerini aldederek yeni bir niteliğe dönüştüğünü vurgulamaktadır. Burada temel sorun çelişkinin iki zıt kutubunun hem birbirinin varlık koşullarını oluşturması, hem de bazı koşullarda birbirlerine dönüşmesidir.

Mao Zedung diyalektik materyalizme katkı yaptığı çelişkiler yasasında, birin ikiye bölünmesi, çelişki ve zıtların birliği, çelişkinin özdeşliği yanı sıra temel çelişki, başlıca çelişkiler, çelişkinin evrenselliği, özgüllüğü gibi konularda da daha zengin teorik mirası kendisinden sonraki nesillere bırakmıştır. Mao Zedung çelişkiler yasasını daha da derinleştirerek, temel çelişkide söylenen bilimsel teorileri daha üst noktaya daha zengin bir tahlile kavuşturdu. Bir sürece sebep olan ve süreç boyunca değişmeyen çelişki olan temel

çelişkinin özünü açtıktan sonra, toplumun muzdarip olduğu iktisadi, siyasi, sosyal tüm problemlerine bu çelişmenin yol açtığını vurgulamıştır. O, temel çelişmelerden türeyen başlıca çelişmelerin birbiri ile olan diyalektik bağını doğru kurarak başlıca çelişmelerle ve bu çelişmelerin birbirlerini karşılıklı olarak nasıl etkilediklerine açıklık kazandırdı. Çelişmelerin niteliklerini ve çözüm yollarındaki değişiklikleri başlıca çelişmelerin hangi esas halkanın kavranarak nasıl çözülmesi gerektiğini, baş çelişme ve başlıca çelişmeler diyalektiği ile izah etmiştir. O, başlıca çelişmelerin içerisinde çözümü ile diğer çelişmeleri hızlandıran, diğer çelişmeler üzerinde tesir icra eden çelişmeyi baş çelişme olarak vurgulamıştır. Ve baş çelişmenin doğru kavranmasının önemine dikkat çekmiştir. Maddenin çelişkilerinin doğru kavranabilmesi onun dönüştürülmesinde nasılkı büyük bir öneme sahipse, bu çelişmelerden baş çelişkinin de doğru bir şekilde tespit edilmesi bir o kadar önemlidir. Çünkü baş çelişme kavranmadığı taktirde diğer başlıca çelişmelerin çözümünde izlenecek yolun kavranması mümkün değildir. O, farklı türden çelişmelerin farklı türden çözüm yolları olduğunu belirterek, bir süreçte temel çelişme değişmediği halde, baş çelişmenin sürecin özelliğine göre değişebilece-

ğini vurguladı. (Örneğin: Çin'de iç savaş koşullarında feodalizm ile halk yığınları arasındaki çelişki baş çelişki iken, emperyalist işgal koşullarında işgalci güçlerle Çin Ulusu arasındaki çelişme baş çelişme halini almıştır) Mao Zedung çelişkide esas ve tali yan ayrımının önemine de dikkat çekmiştir.

Başlıca çelişmeleri ve baş çelişme arasındaki diyalektik ilişkiyi içdiş eden baş çelişmenin bazı durumlarda (Yukarıda belirttiğimiz gibi) da değişeceğini göremeyen DHD süreci boyunca "iki temel, bir de baş çelişme vardır" diyen metafizik mantık şaheserliği sergileyenler, farklı türden çelişmelerin farklı türden yöntemlerle çözülmesi gerçeğini de bir çırpıda reddetmektedir. Mao'yu savunma adına utanılacak fikir zavallılığı sergileyenler bu mantıklarıyla çelişki yasasının içini (özünü) tamamen boşaltmaktadırlar.

Mao Zedung çelişkiyi incelerken çelişkileri uzlaşmaz ve uzlaşmaz olmayan karşıtlıklar diye iki katagoride ele almakta ve bunların içini doğru olarak doldurmaktadır. Antagonist, antagonist olmayan çelişkiler ayrımı bu ayrımın sınıf mücadelesindeki yeri, bunlar arasındaki diyalektik ilişki ve çelişkilerinin doğru bir şekilde kavranmasının önemine dikkat çeken Mao Zedung, çelişkilerin bu iki katagorisini de derinlemesine ele almıştır. Çelişki yasası ile ilgili olarak çelişkinin daha etraflı açılmasının gerekliliğini kavrayan Mao Zedung daha önceki tahlillerini Sovyet İktisadının Eleştirisi'nde daha berraklaştırarak çelişkinin niteliğine ilişkin meselenin köküne kadar inmiştir. O "Nerede görülmüş uzlaşır çelişki" dediğinde oldukça önemli bir noktaya değiniyordu. Çelişkinin niteliği gereği uzlaşmaz karşıtlık olmasını görebilmek elbette önemlidir. Çelişki var oldukça iki zıt kutubun varlığı da kaçınılmazdır. İki zıt kutup arasında her zaman antagonizm mevcuttur. Bu kutupların ortak bir noktada uyum içinde bulunmaları, iki zıt kutubun ahenkli bir şekilde ortak bir noktada yan yana yürümesi mümkün değildir. O nedenle çelişki denildiğinde antogonizmadan bahsetmek kesin bir zorunluluktur. Mao Zedung çelişkinin bu özelliğini tahlil ettikten sonra toplumdaki antagonist ve antogonist olmayan çelişkilerin karşılıklı birbirleriyle olan diyalektik bağını doğru bir şekilde kurmuştur. O'na göre toplumda uzlaşmaz ve uzlaşmaz olmayan karşıtlık ilişkisi, düşmanla-halk arasında daha fazla uçlaşan toplumsal ve sosyal ilişkilerde derin sancılar yaratan çelişmelerle, yine bağrında antagonizmayı barındıran ancak düşmanla-halk arasında çelişkilerin boyutundan ötürü o günkü kesitte daha tali durumda olan çelişmeler ilişkisidir. O, emperyalizmle-halk, feodalizmle-halk arasındaki çelişkiyi toplumsal sosyal gelişmede aldıkları boyut açısından antogonist ya da uzlaşmaz çelişki olarak görürken, halkın kendi içindeki çelişmeleri, örneğin; işçilerle, küçük burjuvazi arasındaki çelişkiyi (bu çelişki antagonizmayı barındırmasına rağmen) antogonist olmayan çelişki görmektedir. Antogonist ve antagonist olmayan çelişkilerdeki ayrımın ana sebebi toplumsal ve sosyal gelişmelerdeki çelişmenin o günkü kesitte oynadığı işlev ve gelişmelerdeki rollerinden başka bir şey değildi. Bir kez daha vurgulanmalıdır ki, hiç bir çelişki uzlaşır nitelik taşıyamaz. Çelişkinin iki zıt kutbu arasında kıyasıya bir mücadele söz konusudur. Toplumdaki bin bir çelişki biraz önce belirttiğimiz nedenden ötürü, iki kategoride, antagonist olan, antagonist olmayan çelişki olarak kümelenmektedir.

Mao Zedung'un çelişkinin iç yapısını bilimsel bir şekilde köküne kadar inerek yaptığı bu tahlili tamamen yeni ve M-L bir tahlildir. Çelişkinin özelliğini ve karakterini MZD temelinde inceleyemeyenler halk içindeki ve düşmanla halk arasındaki çelişkilerin doğru ele alınması ve çözülebilmesinde başarı sağlayamazlar. Onun bu tahlili bir "fantazi" değil sınıflar mücadelesinde toplumu devrimcileştirme ve değiştirmede can alıcı bir yere sahiptir. (Çin, Vietnam vb.

devrim tahlillerinde görülebilirki çelişkilerin tahlili ve çözüm yolları MZD temelinde ele alınmadığında, ya emperyalistlerin bir bölümünce ya da milli burjuvazi ve küçük burjuvazinin çekim merkezleri altında proletarya tutsak alınabilmektedir.)

Mao Zedung analiz ve sentez diyalektiğini daha da zenginleştirerek, diyelaktiğe açıklık kazandırmıştır. O, analiz ve sentezin, şeylerin objektif konumunu, aynı zamanda insanların şeyleri kavramasının yöntemi olduğunu belirterek analizin "ayrıştırma", sentezin "birleştirme" olduğu şeklindeki metafizik mantığı mahkum etti. Analizin, bir bütünü iki farklı kesime bölündüğünü ve bu iki kesimin birbirlerine karşı mücadeleye giriştiğini gösterdiğini vurgulayan Mao, sentezin ise iki zıt kutup arasındaki mücadelede birinin diğerini yenerek bitirip yeni bir niteliğe kavuşması dinamizmini oluşturduğunu belirtmektedir. O, "sınıflar mücadelesinde eder, bazı sınıflar kazanır diğerleri yok olur, tarih budur. Tarihi bu açıdan yorumlamak tarihi materyalizmdir." dediğinde analiz sentez diyalektiğinin sınıf mücadelesi kesiminde oynadıkları rolü gayet açık vurgulamaktadır.

O, çelişmenin evrenselliği ve çelişmenin özgüllüğü arasındaki bağın, bunların karşılıklı ilişkilerinin diyalektiğini daha da zenginleştirip geliştirmiştir.

Mao, Çelişme Üzerine adlı makalesinde "çelişmenin evrenselliğinin ikili bir anlamı vardır. Birincisi bütün şeylerin gelişme sürecinde çelişme vardır. İkincisi her şeyin gelişme sürecinde başından sonuna kadar zıtların bir hareketi vardır" diyerek, çelişmenin evrensel ve mutlak olduğuna dikkat çekmiştir. O, çelişmenin olmadığı yerde hiç bir şeyin var olmayacağını belirterek her süreçte çelişmenin farklı biçimlere bürünse de varlığını sürdüreceğini belirtmiştir.

Yine o, çelişmenin özgüllüğünün çelişmenin kendine has özellikleri diğer çelişmelerden farklı olan yanlarının belirtilmesi olduğunu tahlil etmiştir.

Maddenin her yönüyle tanınıp dönüştürülmesinde çelişmenin özgüllüğü ve evrenselliği arasındaki diyalektik bağın ancak doğru kavradığı taktirde proletaryanın sınıf savaşında muzaffer olabileceğini belirten Başkan Mao aynı zamanda çelişmenin esas ve tali yönlerinin belirlenmesinin önemini belirtmiştir.

İnsan bilgisinin gelişiminde, dolayısıyla madde üzerine hükmetmede özgül ve evrensel arasındaki ilişkinin kavranabilmesinin can alıcı önemine dikkat çekmiştir. Mao Zedung ünlü Çelişme Üzerine adlı makalesinde "iki bilgi süreci vardır. Biri özelden genele, diğeri de genelden özele. Dolayısıyla bilgi her zaman helozonlar halinde ilerler" dediğinde önemli bir gerçeğe parmak basıyor.

Mao "bizim dogmacılar çok tembel adamlar, somut şeylerin titiz incelenmesine girişmiyorlar. Genel doğruların gökten zembille indiğini kabul ediyor, onları tamamen soyut anlaşılmaz formüller haline getiriyor ve böylece insanın gerçeği öğrenme sürecini inkar ediyor ve tersine çeviriyorlar. İki bilgi sürecinin, yani önce özelden genele, sonra da genelden özele doğru olan iki sürecin bağlı olduğunu da anlayamıyorlar. Marksist bilgi teorisini zerre kadar kavrayamıyorlar." demektedir. Yine mekanizmin özgüle aşık, onun esiri olan, evrenselliği bir tarafa atan yaklaşımlarını da diyalektik materyalizmle zerre kadar bağlaşıklığının mevcut olmadığını vurgulamıştır. O, çelişkinin özgüllüğünü görüp diğer çelişkilerle olan ilişkisini göremeyen çelişmeyi tecrit edilmiş statik olarak kavrayan metafizik bakış açısının en büyük düşmanı diyalektik materyalizm olduğunu her zaman ısrarla yineledi.

O, madde-bilinç arasındaki çelişkinin özdeşliğini daha da berraklaştırmış maddenin dönüşümünde ciddi bir materyalist bakış açısı sunmuştur. Maddenin düşünceyi belirlediğini belirten Mao Zedung aynı zamanda bilincin madde üzerindeki yıkıcı dönüştürücü etkisini de hiç bir zaman unutmadı. "Bilinç maddeye madde bilince dönüşür" şek-

Mao Zedung 1 Ekim 1949'da Tien An Men meydanında Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ilan ediyor

linde formüle edilen bu diyalektik,, sınıf mücadelesi açısından tayin edici öneme sahiptir. Toplumda sürekli eski ile yeni arasında çatışmanın devam ettirilmesi toplumun devrimcileştirilmesi toplumdaki insan unsurunu malzeme olarak ele alıp bu malzemeyi nakış nakış işleyerek yeni ve ileri toplumların daha güçlü temellerini yaratma ancak düşünce madde arasındaki diyalektik bağın doğru kavranabilmesi ile mümkündür. Mao Zedung aynı zamanda marksist bilgi teorisinin gelişim diyalektiğini açmış ona daha geniş bir anlam kazandırmıştır. Bilginin üretim mücadelesi, bilimsel deney ve sınıf mücadelesi üçlü bileşeni kanalında yoğrularak geliştiğini vurgulamış proleter devrimcilerin bilgilenme çizgisine doğru bir rota kazandırmıştır. Üretim mücadelesinin insanların bilgisinde ana öge olduğunu belirten Mao "insan bilgisi esas olarak üretimdeki faaliyete dayanır" demektedir. Yine "sınıf mücadelesi, sınıfların karşılıklı ilişkileri, birbirleriyle çatışmaları insan bilgisi üzerinde derin etki yaratır" diyerek, devamla bilimsel deneylerin bu gelişimdeki önemine parmak basar. "Başarısızlıklar başarının anasıdır." dediğinde insanların pratik mücadelede kendi tecrübe ve sınıf sezileriyle geliştirdikleri bilgilerini, toplumsal tecrübelerle birleştirmede, yanlışın atılıp doğruya yönelmede sınıf mücadelesinin zengin deney-

yimlerinin payı oldukça önemlidir.

Yine üretim mücadelesi, bilimsel deney, sınıf mücadelesi bileşeninin pratik içinde bir anlam kazanacağını belirten Mao, "Teori pratikten çıkar, tekrar pratiğe döner, bu sonsuz helezonlar şeklinde devam eder" dediği zaman pratik teori ilişkisinin anlamına dikkat çekiyordu. Mao, ayrıca bilginin, doğru teorinin, pratikten çıkmasının yanı sıra insan bilgisinin; dışındaki şeyleri önce algısal bir şekilde ele aldığı, ardından şeylerin dış görünüşleriyle değil onun özelliklerini diğer şeylerle ilişkilerini tahlil ettikten sonra ussal (akılsal) bilgiye geçtiğini, algısal bilgi ile akılsal bilgi arasında her zaman böyle bir hareketin var olduğuna dikkat çekmiştir.

Toparlarsak Mao Zedung, Marksist felsefeye çelişkiler yasası, zıtların birliği kanunu, birin ikiye bölünmesi, temel, baş çelişki, özdeşlik yasası, evrensellik- özgüllük sorunu Marksist bilgi teorisi, analiz-sentez vs. bir çok noktada muazzam katkılar yapmıştır. Ondan önce Marksist felsefenin gelişim düzeyi bu şekli ile hiç bir zaman olmamıştır. Engels ve Stalin'in diyalektik materyalist felsefeyi kalıplara sokan onu üç ya da dört maddeye sıkıştırmaya çalışan yaklaşımlarını gören Mao "çelişkiler yasasının" içini açarak bilimsel tahlilleriyle diyalektik materyalizmi kalıplardan kurtarmış ileriye doğru sıratmıştır.

MAO VE SOSYALİZMİN DİNAMİZMİ

Mao Zedung'un M-L bilime nitel katkı yaptığı en önemli konulardan biri de, Marksist ekonomi politiğin sosyalizm ve sosyalizmde sınıf mücadelesine ilişkin öğretisidir. O, M-L bilimin üzerine basarak M-L'nin sosyalizm hakkındaki söylediklerini sosyalizmin karşılaştığı yeni problemlerle birleştirerek bilimi bir üst noktaya sıçratmıştır. Bugün sosyalizmin dinamizmine ilişkin M. Zedung'un öğretileri savunulmadan sosyalizm hakkında bilimsel bir kafa mümkün değildir. Çünkü bilimin en son gelişme noktasını kabul etmeden daha dip noktalarını savunmak imkansızdır. Marx'ın sosyalizm hakkındaki bilimsel tezlerinin teori olmaktan çıkıp maddi bir güç haline gelmesi sosyalizm öğretisini daha önce karşılaşmadığı sorunlarla doğal olarak yüz yüze getirmiştir. Yüz yıllarca zincire vurulmuş esirler dünyasının zincirlerini kırarak toplumun yöneticisi durumuna gelmesi ve kendi dünya görüşüne tekabül eden sistemini inşa etmesi ardından onlarca yıl inşa ettiği sistemde modern revizyonist darbelerle meydana gelen geriye dönüşler, Marksist ekonomi politiğin sosyalizm öğretisinde gelişmesini kaçınılmaz kılmıştır. Üretim mücadelesi, bilimsel deney, sınıf mücadelesi diyalektiği içinde bir dizi badireli gelişmeler içinde yoğrulan sosyalizm öğretisinin en son aldığı bilimsel şekillenmenin doğru kavranarak kabul edilmesi canalıcı bir sorundur. Sosyalizm öğretisinde bilimin aldığı son gelişmenin doğru kavranabilmesi aynı zamanda Marksizm-Leninizm'in gelişmesini de enternasyonal proletaryanın büyük öğretmenlerinin bilimin gelişmesindeki rollerinin berrak bir şekilde görülmesi ile de doğrudan bağlantılıdır. Kuşkusuz bu rol proletaryanın öğretmenlerine birer "paye" biçmek için değil, tam tersine bilimin gelişmesinde önemli devrimci kilometre taşlarının yerli yerine konulması ve ne anlama geldiğinin kavranmasıdır. O nedenle Mao Zedung yoldaşın M-L biliminin üzerine basarak onu daha ileri ve üst noktaya sıçrattığı bilimsel katkıları ile devrimci kitlelerin silahlanmaları günümüzde özellikle önemlidir. Mao Zedung yoldaş Marksist ekonomik politiğin sosyalizm öğretisine ilişkin hangi noktalarda katkı yapmıştır.

Mao herşeyden önce sosyalist toplumda üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimi, dağılımı ve üretim faaliyetleri boyunca insanlar arasındaki ilişki diyalektiğini doğru kavrayarak sosyalist toplumun ikili karakteri olduğunu bilimsel olarak tahlil etti. O, alt yapı, üst yapı, üretim ilişkileri, üretici güçler, düşünce madde ilişkisini doğru kavrayarak sosyalist toplum boyunca sınıf mücadelesinin bu ilişkilerdeki tayin edici rolünü tesbit etti. Yine O, bu bakış açısıyla sosyalizmde geriye dönüşlerde asıl rolü tasfiye edilen eski sömürücüler, küçük üretimle uğraşan köylüler, yerli dayanaklarından yoksun bırakılan uluslararası sermaye, önemli maddi koşullardan yoksun bırakılan eski **alışkanlıklar** vb. değil, gücünü ve dayanağını sosyalist üretim ilişkilerindeki burjuva öğelerden alan yeni tip burjuvazinin oynadığını vurguladı. O, yine aynı bakış açısıyla sosyalist toplum boyunca kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki mücadelenin kıyasıya devam edeceğini ve bu mücadelenin ateş hattını Komünist Partisi'nin içinin oluşturduğunu tahlil etti. Açık ki, bu bilimsel tahliller tamamen yeni ve oldukça doğru tahlillerdi. Bu tahlillerin ne anlama geldiğini biraz daha açmaya çalışalım. Mao Zedung, Marx'ın üretim ilişkilerinin üç kategorisi için söylediklerinin sosyalist toplumda nasıl bir anlam kazandığını ve nasıl bir dinamığe sahip olduğunu bilimsel olarak izah etti. Marx demiş ki, "üretim ilişkileri, üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimi, gelir dağılımı ve insanların üretim faaliyeti boyunca birbiriyle olan ilişkileri kapsayan üç öğeden oluşur." Marx'ın bu tanımı elbetteki önemli bir yere sahiptir. Üretim tarzının izahında bu öğeler-

rin rolünün doldurulması kesin bir gerekliliktir.

Açık ki, bu öğeler içinde tayin edici unsur üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimleridir. Bu mülkiyet biçimi çerçevesinde gelir dağılımı ve insanlar arasındaki ilişki şekillenir. Bu durum sosyalizmden önceki toplumlarda çok berrak ve aşırı bir uçlaşma ile gayet net görülür. (Örneğin kapitalist toplumda üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet gelir dağılımında binlerce işçinin artı değerinin kapitalistte toplanmasına ve bir avuç kapitalist ile binlerce işçi arasında doğrudan bir farklı ilişki sistemini yaratan bir ilişki yaratır.) Ancak sosyalist toplumda durum daha farklıdır. Bu farklılık sosyalist toplumun sınıfsız topluma geçiş için bir ara aşamayı, bir geçiş toplumunu oluşturması özelliğinden dolayı gelmektedir. Sosyalist toplumda üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimi, gelir dağılımı ve insanlar arasındaki ilişki sistemi karmaşık bir yapıyı arz etmektedir. Bu toplumda da üretim ilişkilerinin üç ögesinden üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimi tayin edici rol oynamasına rağmen toplumun karakteri gereği gelir dağılımı ve insanlar arasındaki ilişki öğeleri de oldukça ciddi bir yere sahiptir. Hatta bu iki öge doğru bir siyasi çizgi önderliği altında kontrolde tutulmazsa bazan mülkiyet biçimini bile derinden sarsmakta ve onu dönüştürme rolünü oynayabilir. Bu durum sosyalist toplumu diğer toplumlardan ayıran önemli ince noktalardan biridir. Çünkü sosyalist toplum geçiş toplumu olduğundan bir yandan sınıfsız topluma geçiş unsurunu oluştururken, bir yandan geriye dönüş ögesini içinde barındırmaktadır. Sosyalist toplumda üretim araçları üzerinde kollektif mülkiyet söz konusu iken, gelir dağılımında emeğe göre dağılım da burjuva hukukunun kendisi kapitalizmin doğum ilkesini temsil etmektedir. Bir başka deyişle "herkesten yeteneğine göre herkese emeğine göre" ilkesi özünde burjuva hukuku temsil eden eşitsiz ve dengesiz bir dağılımın ifadesidir. Onun için Marx demiş ki, sosyalist devlet burjuvazisiz burjuva devlettir. Oysa gerçek eşitlik ve uyumluluk "Herkesten yeteneğine göre herkese ihtiyacına göre" bir dağılımı zorumlu kılmaktadır. İş bölümü ve burjuva hukuku emeğe göre dağılımı, 8 kademeli ücret sistemi, değer yasasının mevcudiyeti sosyalist toplumun diğer dengesizlikleri (kır ile kent, kafa ile kol arasındaki dengesizlik, meta üretiminin varlığı vs.) birleşince bu toplumda önemli burjuva sosyal ilişkilerin ekonomik temelini yaratmaktadır. İşte Mao Zedung sosyalist üretim ilişkilerinin üç ögesi arasındaki diyalektik bağı bilimsel bir şekilde tahlil etmesiyle sosyalist toplumun bu ikili karakterini bilimsel olarak ortaya koydu. O, üretim ilişkilerinin üç ögesinden gelir dağılımındaki burjuva hukukun ve iş bölümünün sistemli olarak doğru bir siyasi çizgi önderliğinde kontrol altında tutulması ve adım adım eritilmesi görevini sosyalist toplumu, sınıfsız topluma dönüştürmede ana görevlerden biri görmektedir. Şayet burjuva hukuk kontrol altına alınıp adım adım eritilmezse üretim araçları üzerindeki sosyalist mülkiyet bir formalite olmaktan öteye gitmeyecek, sınıfsız topluma doğru seyretmesi bir yana kapitalizme doğru çark edecektir. Mao Zedung yoldaş sosyalist üretim ilişkilerinin temel öğelerinin birbirleri arasındaki diyalektik bağı doğru kavrayarak bu toplumun ikili karakterini ekonomik ve siyasal köklerine indikten sonra sosyalist üretim ilişkisi içinde, ama birbirlerine zıt yönde kendi sınıf çıkarları temelinde sosyalist toplumu dönüştürme mücadelesi yürüttüklerini vurgulamıştır. Aynı üretim ilişkileri içinde ama karşıt yönlerde sosyalist toplumu dönüştürme mücadelesi sürdüren, o nedenle bir geçiş toplumu olan sosyalizm dönemi boyunca proletarya sosyalizmdeki burjuva öğeleri ve kapitalizmden arta kalan doğum lekelerini adım adım temizleme ve sınıfsız topluma geçmek için doğru bir siyasi çizgi önderliğinde sürekli devrimler yoluyla sosyalist topluma daha ileri bir topluma dönüştürme mücadelesi

Mao Zedung 1965'de Pekin'deki bir mitingde, halk kitlelerine Amerikan Emperyalizmi'ne karşı Vietnam Halkı'nın direniş savaşının desteklenmesi ve anavatanın korunması yolunda bir konuşma yaparken

yürütürken, sosyalizmin içindeki burjuva ögelerden desteğini alan yeni tip burjuvazinin de sosyalizmin tüm eşitsizlik ve dengesizliklerini yaygınlaştırma, bu gedik üzerinde palazlanarak sosyalizmin içindeki burjuva ögelerden kapitalizmi restore etme mücadelesi yürütmektedir.

Mao Zedung yoldaş sosyalist üretim ilişkisinin özelliklerini ciddi bir şekilde tahlil ettikten sonra bu toplum içinde sınıfların karşılıklı ilişkilerini ve çatışmalarını, proleterya diktatörlüğünün görev ve işlevini sınıf mücadelesinin alt ve üst yapıya yüklediği görevleri, yine üretici güçler üretim ilişkileri arasındaki diyalektik bağın nasıl kavranması gerektiği üzerine bilimsel bir bakış açısı sundu.

Mao Zedung, sosyalizmin inşası döneminde (aşama), alt ve üst yapı arasındaki çelişki ve ilişkileri doğru bir biçimde ele aldı. Sosyalist inşa döneminde, üst yapının belirleyici olduğunu vurgulayarak ekonomik inşa evresinde bu politikayı izledi. Gerek kitlelerin devrimcileştirilmesinde, dönüştürülmesinde, gerek kitlelerin siyasi yönlendirilmesinde, gerekse ekonominin yönlendirilmesinde vs. vs. tayin edici olan üst yapıdır. Yani, yeni üretici güçlerin tam gelişmesinin, geri kalmış üretim ilişkilerini dönüştürmenin ön koşulu olmadığını, aksine üst yapının, yani insiyatifin ve devrimin bu dönüşümde ön koşul olduğunu belirtti.

Mao Zedung, sosyalizm döneminde üst yapının belirleyici niteliğini vurgularken sınıf mücadelesinin esas halka olarak kavranmasının biran bile akıldan çıkarılmamasını

vurgular. Sınıf mücadelesi yeni burjuvazi ile proleterya arasında toplumun tüm kesitlerinde mevcuttur.

Mao Zedung sosyalist üretimin özellikleri, sınıfların karşılıklı ilişki ve çatışmaları, alt ve üst yapı arasındaki çelişkinin özdeşliği yanında üretici güçler üretim ilişkileri arasındaki bağın da sınıf mücadelesi esas halkasına bağlı olarak ele alınması gerektiğine dikkat çekti.

O, sosyalizm boyunca üretici güçler üretim ilişkileri bağintısında her zaman esas ve birincil yanın üretim ilişkilerinin devrimcileştirilmesine verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Kruşçev modern revizyonistlerinin ve Çin'deki takipçileri Li Şao Şi gibi kapitalist yolcular sosyalizme geçildikten sonra artık temel sorun makinalaşma, ağır sanayi makinaları yaratma, teknolojiyi dev boyutlarda geliştirme vs.'dir dediğinde Mao "dünya görüşü probleminin halledilmesi en önemli sorunumuzdur" diyordu. Kruşçev "Barış içinde yarış" teziyle kapitalistlerle teknolojik makinalaşma alanında yarışın çok önemli olduğunu söylüyordu. O çok ileri teknoloji ile yapılan makinaların kapitalist ülkelerde üretilenlerden daha kaliteli sağlam özellikleriyle "barış içinde yarış" ile kitlelerin dikkatlerini sosyalizm üzerinde toparlayacağını vurguluyordu. Kruşçev kapitalistlerle "barış içinde yarış" ile kitlelerin sosyalizmin meziyetlerini görebek dünya çapında sosyalizmin saygınlığının artacağını söylediği zaman bu tezlerin altında hangi gerçeklerin yattığı henüz bilinmiyordu. Kruşçev, "kapitalist ülkelerde kitleler

ileri teknolojimizi, sosyalizmin başarılarını övgü ile karşılıyorlar" dediğinde aynı zamanda üretimi artırmak için işçileri daha fazla çalıştırma ve kâr dürtüsünü kamçılayan prim sistemini üretimin en temel parçası haline sokuyordu. Çin'deki Kruşçev takipçileri de revizyonist üretici güçler teorisini daha geliştirmeye ve derinleştirmeye çalıştılar. Li Şao Şi gibi revizyonistler "Çin bir kıtlıklar ülkesiydi, şimdi sosyalist bir ülke haline geldi. Şimdi Çin'de sosyalizmin temel sorunu teknoloji ve makinalaşmayı hızlandırmak ve halkın refahının yükseltilmesine öncelik vermektir" diyordu. O, bu bakış açısıyla Çin'deki sosyalizmin inşasında "ileri üretim ilişkileri ile geri üretici güçler arasındaki çelişkiler" in toplumdaki en önemli çelişki olduğunu vurguluyordu. Li ve şürekası bu problemin halledilmesi içinde ileri sosyalist ilişkilere yaraşır bir şekilde üretici güçleri geliştirmeyi önermekteydi. Teknolojiyi, makinalaşmayı, ağır sanayi fabrikalarının inşasını birincil öge olarak ele almaya çalışan Li Şao Şi revizyonisti kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki önemli bir noktayı gözlerden gizlemeye çalışıyordu. Başkan Mao, Kruşçev darbesi tecrübeleri, hatta Stalin döneminden başlayan sosyalizmin inşasına ilişkin hataları, (buna ilişkin ilerde değineceğiz) Li ve şürekasının revizyonist tezleri ile birleştirerek sosyalist toplumda üretici güçler ve üretim ilişkileri bağintısında M-L bir bakış açısıyla yorum sundu ve ciddi çözümler getirdi. Mao Zedung temel sorunun sınıf mücadelesi ve iktidarı elde tutma sorunu olduğunu döne döne vurguladı. Fabrikaların yapılması mı? yoksa fabrikalara kimin sahip olacağı mı? esas sorundur. O, buna gayet berrak bir cevap vermektedir. Esas sorunun fabrikalara kimin sahip olacağı, yani siyasal iktidarı kimin elde tutacağı sorundur. Buna bağlı olarak fabrikaların tesisi ikincil gelmektedir demektedir.

Mao Zedung iktidarı elde tutma ve dünya görüşü problemini halletme bakışına paralel olarak üretim ilişkilerinin devrimcileştirilmesine öncelik verdi. Onun bu bakış açısı teknolojiye ve makinalaşmaya karşı olduğu sonucunu doğurur mu? Kesinlikle hayır. Üretim ilişkilerinin devrimcileştirilmesi ve iktidar sorununun doğru çözümü tam tersine üretici güçleri sonuç itibarıyla dizginlerinden boşaltmasına geliştirir. Ancak yapılan şey önemlidir. Yapılan üretici güçleri geliştirmek değil, tam tersine gelişen üretici güçlerin sosyalist üretim ilişkilerinin eskiyen kısmı içine zincirlenmiş olan üretici güçleri eski ile yeni arasındaki çatışma ve dönüşümde eskinin yerini yeninin alması, dolayısıyla üretici güçlerin bu arada zincirlerinden kurtarılmasıdır. Görüldüğü gibi gene temel sorun sınıf mücadelesi ve üretim ilişkilerinin devrimcileştirilmesidir. Sosyalist üretimin eskiyen kesiminin yerine, yenisinin, devrimci ilişkilerinin geçmesi ve buna bağlı olarak üretici güçlerin ayak bağından kurtulması sınıf mücadelesi esas halkasına bağlı olarak ele alınmaktadır. Mao Zedung Çin'de tarımda sosyalist dönüşüm sağlandığında "Bu dönüşüm tamamen üretim ilişkilerinin devrimcileştirilmesidir" diyordu. Tarımda kolektifleşme tamamen eski toplumdan farklı muazzam bir devrimcileşmedir. Tarımda üretim ilişkilerindeki bu devrimcileşme tarımın teknolojik olarak ileri bir makinalaşma ile yapılmasının ön koşulunu yaratmaktadır.

Mao Zedung, teknoloji ve makinalaşmaya göre sınıf mücadelesi ve üretim ilişkilerinin devrimcileştirilmesine öncelik vermeye oldukça can alıcı bir sorundur. Geriye dönüş tercübeleri göstermiştir ki, sanayi-teknoloji ne kadar ileri olursa olsun bunlara kim sahip olacak sorunu halledilmedikçe güçlü teknoloji ve sanayi olsa olsa yeni burjuvazi için iktidarını icra etmekte büyük bir nimet olur. Çin'de üretim ilişkilerinin devrimcileştirilmesi ve sınıf mücadelesi halkasına bağlı olarak teknolojinin baş döndürücü bir hızla geliştiği açık bir gerçeklik değil midir? İktidar problemine bağlı olarak tıpta, mühendislik alanında, tarımda vb. bir

çok alanda Çin'in yüzlerce yıl katetmediği bir mesafeyi kattığı artık herkesin kabul ettiği bir gerçektir.

Mao Zedung sosyalist toplumun içini yarıp bu toplumun en küçük hücrelere kadar diyalektik metaryalist tarzda bir analizini yapıp, bu toplumda sınıfların karşılıklı ilişkileri, sınıf mücadelesinin aldığı biçimleri doğru tahlil ederek devrimi sürdürecektir olanlara koyduğu görevleri berrak bir şekilde açmıştır. O, alışlagelmişten çok farklı olarak sosyalizmde geriye dönüşlerin asıl ögesini yeni burjuvazinin oluşturduğunu vurgulamakta ve kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışmanın merkezini de KP'nin çizgisinin oluşturduğunu belirtmektedir. Demek ki başkan Mao yukarıda ortaya koymaya çalıştığımız sosyalizmin bütün dinamiği ve ilişkinin bakış açısından hareketle, geriye dönüşlerde asıl rolü kim oynuyor? dayandığı ekonomik kategori nedir? Kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışma nelerde sürmektedir. Bu güçler nasıl mevzilenmişlerdir, proletaryanın bu çatışmadaki yeni rolü nedir? vb. sorunlarına oldukça yeni ve doğru çözümler getirmiştir. Onun sosyalist üretimin özellikleri, alt yapı-üst yapı, üretici güçler-üretim ilişkileri, düşünce-madde ilişkisi konusunda ulaştığı bu bilimsel sentez geriye dönüşlerde hangi sınıfların asıl rolü oynadığını, sınıfların karşılıklı çatışmalarının nerelerde sürdüğünü, bu sınıfların sosyal planda gücünü toplumun hangi kesiminden aldığını, proletaryanın yeni ve zorlu görevlerinin neler olduğu sorununda devrimci kitleler önüne berrak bir şekilde koymuştur.

M. Zedung'un sosyalist toplumun ikili karakteri, sınıfların aldığı vaziyet konusundaki bakış açısını ortaya koymaya çalıştık. Şimdi bu bakış açısıyla geriye dönüşlerde yeni burjuvazi asıl rolü nasıl üstlenmektedir? Bu sınıf nasıl bir sosyal tabana dayanmaktadır? Kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışmanın ateş hattı nerededir? Devrimci proletaryanın yeni ve zorlu görevleri nelerdir? soruna ilişkin Mao Zedung'un dünyanın beş kıtasındaki proleter devrimcilere ve devrimci kitlelere sunduğu kazanımlar üzerinde durmağa çalışalım.

Mao Zedung, sosyalist üretim ilişkileri içindeki burjuva öğelerden gıdasını alan bu yeni burjuvazinin sosyalizmde geriye dönüşlerde asıl rolü oynadığını vurgulamıştır. Yeni burjuvazi sosyalist toplumun doğrudan ürünü olduğundan eski sömürücü kapitalistlerle hiç bir ilişkisi yoktur. Dolayısıyla yeni burjuvazinin sosyalist toplumda aldığı biçimsel farklılık ve kendi sınıf egemenliği kurma mücadelesindeki farklılık sosyalist toplumun ikili karakteri üzerinde şekillenmektedir. Yeni burjuvazi sosyalist toplum içinde burjuva öğeleri körükleyerek kapitalist yolu tutan revizyonistlerden oluşmaktadır. Kapitalist yolu tutan revizyonistlerde doğal olarak KP içinde mevzilenmektedirler. Mao Zedung, BPKD (Büyük Proleter Kültür Devrimi) sırasında işçilere "Devrim yapıyorsunuz, burjuvazinin nerede olduğunu bilmiyorsunuz." O, KP'nin içindedir dediğinde çok önemli bir gerçeğe işaret etmekteydi. Mao Zedung kendinden önceki geriye dönüşleri eski kapitalist patronlar ve yerli dayanağından yoksun bırakılan uluslararası sermayeye bağlayan bakış açısından tamamen farklı bir bakış açısına sahiptir. Sosyalizmde geriye dönüşlerde asıl rolü eski kapitalistlere, uluslararası sermayeye veya gariban(!) köylülere bağlayanlar fena bir yanılgı içindedirler. Onyıllarca proletarya diktatörlüğü altında sosyalizmi inşa eden, küçük üretimi kolektif mülkiyettin yaygınlaşmasıyla geriletken, kapitalist sömürücülerin köküne kibrit suyu döken bir ülkede hala eski kapitalistlere suç bulmak saflıktan başka bir şey değildir. (Kuşkusuz bu insanlardan bazılarının, örneğin; eski alışkanlıklar ve küçük üretim, bunların sosyalizmin inşasına ilişkin etkileyici rolü vardır, ancak tartışmamız daha farklı noktalardır.) O nedenle yetmiş seksen yıl proletarya diktatörlüğü uygulansa da, toplum beş altı kuşak

Ocak 1967-Şanghay'da proleter devrimciler, kapitalist yolcu yöneticilerin devrilip iktidarın ele geçirilmesinde kitlelere önderlik ediyorlar. Resim, Partinin tebrik mesajının kitlelere dağıtılmasını ve kitlelerin çöşkusunu yansıtıyor.

değişse de, toplumun tüm bireyleri —zaten mümkün değildir— KP'nin kreşlerinden doğup KP'nin beşiğinde P militanları olarak yetişmelerde "emeğe göre dağılım", meta üretimi, burjuva hukuk ve iş bölümü olduğu sürece geriye dönüş tehlikesi kesinlikle mevcuttur. Kapitalist yolu tutan revizyonistler her fırsatta bürokrat devlet kapitalizmini yeniden restore etmeye çalışacaklardır. Mao Zedung yeni burjuvazinin ekonomik ve siyasal ideolojik yapısının yanı sıra onun nasıl bir sosyal tabana da sahip olduğunu açık bir şekilde ortaya koymuştur. Sosyal tabanın tahlili de oldukça önemlidir. Ekonomik kategorisi belli olan siyasal ideolojik yapısı açıklığa kavuşan bu sınıf P içinde hangi kesime dayanmaktadır? Yeni burjuvazinin dayandığı taban nasıl bir özelliğe sahiptir? soruları önemli bir yere sahiptir. Çünkü ekonomik ve siyasal kökleri deşifre olan bu sınıfın nasıl bir sosyal tabana dayandığının deşifresi devrimi sürdürmek açısından son derece önemlidir.

Mao Zedung yeni burjuvazinin P içinde dayandığı kesimin "eski otorite sahipleri", "kıdemli otorite sahipleri" olduğunu vurgulamıştır. O, yıllarca KP içinde fedakarca mücadele yürüten, yürüttüğü şanlı mücadelelerle kitleler ve parti içinde büyük prestij kazanan devrimin devam ettirilmesi sırasında yeni devrimlere karşı ayak direten "Eski kıdemli otorite sahiplerinin" kapitalist yolu tutmada P'de ve kitleler üzerinde yaptığı yıkıcı etkinin oldukça önemli olduğuna dikkat çekti. Sıradan P üyeleriyle "eski otorite sahiplerinin" kapitalist yolu tutmadaki etkilerinin farklı olması gayet doğal değil midir? Mao Zedung BPKD sırasında "devrimimize karşı direniş esas olarak P'ye solucan gibi süzülen ve kapitalist yolu tutmuş otorite sahiplerinden

gelmektedir" dediğinde gayet berrak bir hedef işaret etmekteydi.

Mao Zedung, yeni burjuvazinin ekonomik, siyasal ve ideolojik yapılanması P içinde dayandığı tabanı doğru bir şekilde tahlil ettikten sonra kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışmanında KP'nin göbeğinde devam ettiğini belirtmektedir. İki ayrı yol, iki ayrı dünya görüşü iki çizgi arasındaki kıyasıya mücadelede zafer doğru bir siyasal çizgi önderliğinde inatçı bir cebelleşme ile sağlanabilir. Toplumun dönüştürülmesi yeni tip insan yaratılması sosyalizmin ileri topluma doğru başarılı bir şekilde seyrettirilmesi oldukça büyük öneme sahiptir. KP merkezinden toplumun en küçük hücrelerine kadar mücadele-eleştiri dönüşüm ile yeni-yeni tesis etme kapitalist yolu tutanları her tarafta deşifre etme ve onların etkilerini kırma, kitlelerin cesaretle siyasi inisiyatifte sokulmaları ciddi kültür devrimleriyle eskiyi temsil eden her şeyi devirme, söküp atma onun enkazının süpürülerek yeniyi sağlam sütunlar üzerine dikmek vazgeçilmez bir görevdir. Mao Zedung, "devrim yapmak yetmez devrimi sürdürmek kesinlikle gereklidir" derken proletarya diktatörlüğü altında sınıf ayrışmalarını bünyesinde taşıyan ögelere doğrudan vurarak toplumun siyasal yönetime daha fazla katılımını sağlama ve sınıfsız topluma geçiş için sürekli devrimleri devam ettirmeyi öğütlemekteydi. O, proletarya diktatörlüğü altında karşı devrimcilerin ezilmesinin önemini vurgularken revizyonistlerinde zehirlerini kusmaları için özgürce görüşlerini belirtmesinin önemine dikkat çekmiştir. O, bu durumu şöyle izah etmektedir:

"Genel olarak karşı devrimci görüşlerin dile getirilmesi kuşkusuz yasaklanmalıdır. Fakat görüşler karşı devrimci değil-

de devrimci bir kılığa büründürerek ileri sürüldüğünde buna izin vermemiz gerekir. Bu sayede bu sözlerin gerçek niteliğini kavrayacak ve onlara karşı mücadele edebileceğiz."

—SE. C. 5, Sf: 411—

O'nun, "yüz çiçek açsın yüz fikir akımı birbiriyle yarışsın" dediği şey herkesin her istediğini söylemesi, ve yapması değildir. Tam tersine revizyonizmi deşifre etmek ve onu tam anlamıyla yok etme, söküp atmanın davetiyesinden başka bir şey değildir.

Doğru bir siyasal çizgi önderliğinde yığınların siyasal yönetime aktif katılımı, proletarya diktatörlüğünün burjuvazi üzerinde topyekün baskı unsuru olarak devam ettirilmesi, toplumun her alanda devrimi sürdürmesi oldukça önemli bir işleve sahiptir.

Mao Zedung, kitleleri devrime seferber etme, yığınların insiyatifini kamçılıyarak yönetimdeki yetkilerini ve etkilerini artırma, parti ve devlet kademelerindeki kapitalist yolcuları temizleme amacıyla, "burjuva karargahları bombalayın" çağrısıyla başlattığı BPKD'nin zengin tercübeleri devrimi devam ettirmede enternasyonal proletaryanın elinde muazzam bir silahtır. —BPKD başlı başına ciddi bir sorun olduğundan onun gelişimi ve kazanımları üzerinde ayrı bir yazı ile durmak istiyoruz. — Onun BPKD'nin zaferinden sonra bile "henüz kimin kazandığı belli değildir" demesi oldukça enteresan bir durum değil midir?

Mao Zedung, bilincin madde üzerindeki etkilerini en iyi özümlemiş önderlerden biridir. Yığınların doğru bir siyasal çizgi ile silahlandırılmaları, bilincin yığınları dönüştürerek toplumsal yönetimin daha büyük parçalarını ele geçirme, sevk ve idare etme yeteneğini artırma, siyasal insiyatiflerini kamçılama, kendi bulunduğu idare kademesini (MK'sını) devrimci kitlelerin denetimine sunma, gerektiği zaman (kapitalist yolda ısrar edildiği takdirde) kendi bulunduğu MK'yı kitlelere bombalatmayı öğreten en büyük M-L öğretmenlerden biridir. Kitleleri siyasileştirme, sıradan işçileri kendi sınıfının idarecisi toplumun idarecisi haline getirmeye çalışması ciddi bir sorundur. Onun için sınıf mücadelesinin en muhteşem devrimlerini (BPKD gibi) yaratmanın ana hareket noktasıdır. Mao Zedung proletarya diktatörlüğü altında sınıf mücadelesinin önemini belirtmesi bugün devrimi sürdürecekler için oldukça ciddi bir yere sahiptir. Bugünkü proleter devrimci kuşaklar, Sovyetler Birliği'ndeki geriye dönüş, Çin'deki 1976 Karşı devrimci darbe, Arnavutluk revizyonizminin dönekliği ve ihaneti, MZD silahı ile gayet rahatlıkla tahlil edilebilmiştir. O nedenle MZD'nin bilime yaptığı katkıların kavranması ve silah haline getirilmesi günümüz açısından özellikle önemlidir.

Geriye dönüşler konusunda MZ'ye karşı çıkanlar oldukça büyük bir yanılgı içinde oldukları gibi geçmişteki önemli hataların da ısrarlı takipçileridir. Geriye dönüşü eski kapitalistlere, ulusal dayanaktan yoksun bırakılan emperyalist sermayeye, eski kapitalist alışkanlıklara ve küçük üretimle uğraşan köylülere bağlayanlar, bu sınıfların tasfiyesi ile birlikte sınıflarında ortadan kalktığını iddia edecek kadar önemli hatalar yapmışlardır. Stalin'in hataları ve bunların kökleri bilimin bugünkü gelişme düzeyi ile gayet net olarak ortaya konmuşken bu hatalara sarılmanın hiç bir anlamı yoktur. Stalin eski sömürücüler tasfiye edildikten sonra uluslararası sermaye yerli dayanaklarından tamamen tecrit edildikten sonra küçük üretimin önemli ölçüde sınırlandırıldığından sonra Sovyetler Birliği'nde karşıt sınıfların kalmadığından söz etti. Sovyetler'de 1930'lu yıllarda muazzam değişikliklerin olduğunu söyleyen Stalin şöyle demektedir:

"Bu değişmeler neyi gösterir neye tanıklık eder. İlk olarak işçi sınıfı ile köylülük arasında aynı şekilde bu sınıflar ile aydınlar arasında sınır çizgisinin silindiğini, eski sınıf tekelciliğinin

yok olduğunu gösterir. Bu demektir ki, bu toplumsal gruplar arasında mesafe gitgide azalıyor. İkinci olarak bu değişmeler bu toplumsal gruplar arasındaki ekonomik çelişkilerin yok olduğunu, silindiğini gösterir ve son olarak aynı şekilde toplumsal gruplar arasındaki politik çelişkilerinde yok olduğunu, silindiğini gösterir."

—Lenizmin Sorunları, Sf: 625—

Görüldüğü gibi Stalin kapitalistlerin tasfiye edildiği, tarımda kollektifleştirmenin önemli başarılar kazandığı, uluslararası sermaye karşısında güçlü bir SSCB olduğu, sermaye uluslararası desteğinden yoksun bırakıldığı için burjuvazi ile değil ama toplumun yöneticisi olan proletarya, köylüler ve aydınlar arasında bile ekonomik, siyasal bir farklılaşma ve çatışmanın olmadığını söylemektedir.

Yine bu bakış açısını Stalin daha sonraları "Devletin ve ordunun işlevi değişmiştir" tespitleri ile daha vahim bir noktaya çıkarmıştır. O günkü bakış açısıyla hareket edenler için gayet doğal bir sonuçtu bu; Eski kapitalistler tasfiye edilmiş, uluslararası sermaye yerli dayanaklarından tecrit edilmiş, kollektif dönüşüm muazzam zafer kazanmış, eski kapitalist alışkanlıklar önemli maddi koşullardan mahrum bırakılmış ve sınıflarda onlar görüldüğüne göre, onların tasfiyesi ile ortadan kalkmıştır. Oysa 1956 modern revizyonist Kruşçev darbesi ve proletaryanın en güçlü kalesinin içerden fethedilmesi bu durumun hiçte öyle olmadığını gösterdi. Mao Zedung bu darbeyi değerlendirirken, Stalin döneminden itibaren gelen süreçte yapılan hatalarını O, bilimsel olarak açıkladı. O, Stalin'i eleştirirken o günkü objektif koşulların ağır etkilerini (Stalin'in önünde proletarya diktatörlüğünün tecrübesinin olmayışı, sosyalizmin maddi güce dönüşmesiyle karşılaştığı yeni problemleri) vurgularken yapılanlarında önemli hatalar olduğunu belirtmektedir. Mao Zedung, Stalin'in hatalarını eleştirmesinin, onun büyük bir M-L öğretmen olduğunu yadsımadığını söylerken oldukça doğru bir tutum sergilemiştir.

Bugün hâlâ devrimci saflarda problem olan sosyalizm ve sosyalizmde sınıf mücadelesi oldukça önemli teorik konulardan birini oluşturmaktadır. Bazı akıldaneler sosyalizmin toz pembe olduğunu sınıfların olmadığını söylemektedirler. Bazıları ise "utangaç" bir şekilde sınıfların "düşünce" alanında olduğunu iddia etmektedirler. Sosyalizme bir geçildiğinde "şıpka geçidinde her şey yolunda" dercesine kafalarında ne idüğü belirsiz bir sosyalizm hayellemeleri hiçte ilginç değildir. Gerek "utangaç" bir şekilde sosyalizmde sınıfların varlığını kabul edenler gerekse sınıfların varlığını kabul etmeyenler —ekonomik, siyasal, ideolojik, kültürel her alanda; burjuvazi varsa proletarya vardır, proletarya varsa burjuvazi de vardır— kaba diyalektik gerçeği göremeyecek kadar cehalet içindedirler. Marksist sınıf tanımını gayet açıktır "üretimdeki yerleri ortak olan dolayısıyla toplumsal gelir dağılımından ortak pay alan ve birbiriyle karşılıklı olarak bu temelde kutuplaşan insan topluluğudur". Bir toplumda proletarya varsa kendi zıttı doğal olarak olmayacak mıdır? Bu ham kafalar birde burjuvazi düşünce alanında vardır derken düşünce madde diyalektikini nasıl tersyüz ettiklerini anlamayacak kadar teorik kargaşa içindedirler. Bir toplumda burjuvazi olmadan onun düşüncesi olmaz. Alt yapıda burjuvazi olmadan üst yapıda onun düşüncesinden bahsetmek saflıktan başka bir şey değildir. Onlar doğal olarak kapitalist yolla sosyalist yol arasındaki çatışmanın KP'nin içinde olduğu, dolayısıyla parti içinde iki çizgi mücadelesinin kaçınılmazlığına da akıl erdirememektedirler. Nasıl ki, toplumda sadece proletarya dışında kimse görmüyorsa, KP'yi de yekpare bir bütünlük ve safkan devrimciler örgütü olarak görmektedirler. Bu akıl evyeller bir parti içinde MK'dan en küçük P organına kadar iki çizgi mücadelesinin sürekli olduğunu, bu çizgile-

rin sürekli yanyana olduğunu, —elbette birinin ağırlık teşkil ettiği doğrudur— görmüyorlar. Parti saflarında birey olarak bile kişinin kendi kafasında iki çizgi mevcudiyetini (bir yan ağırlıktadır) göremeyecek kadar sefalet içindedirler. Bu sorun üzerinde fazla durmadan sonuç olarak şunları söyleyebiliriz. MZD'nin sosyalizme ve sosyalizmde sınıfların mücadelesine ilişkin öğretileri Marksist ekonomik politığın bu konuya ilişkin en uç noktasıdır. Devrimi yapıp sürdürmek isteyenlerin MZD silahı ile silahlanması kaçınılmaz bir gerekliliktir.

YENİ DEMOKRATİK DEVRİM VE MAO

Mao Zedung'un M-L'ye katkı yaptığı en önemli konulardan biri de, Yeni Demokartik Devrim teorisidir. Lenin ve Stalin'in sömürge ve yarı-sömürgelerdeki devrim konularında geliştirdikleri bilimsel teoriyi Çin'in somut koşulları ile birleştirerek bütünsellikli bir YDD öğretisi ortaya koymuştur. Onun devrimin niteliği, hedefleri, iktisadi, itici güçleri, yolu, kültürü vb. konularında derinlemesine ve kapsamlı bir şekilde geliştirdiği bu öğretiyi emperyalizm ve proleter devrimler çağında emperyalizm ile halklar arasındaki çelişmenin sınıfsız toplum yönünde çözülmesini ifade eden önemli bir kilometre taşıdır.

NEDEN YENİ DEMOKRATİK DEVRİM

Başkan Mao, Çin Devrimi'nin niteliğini tartışırken Çin'de yeni tip bir burjuva demokratik devrimin zorunluluğundan bahsetmektedir. Çünkü Çin yarı-sömürge, yarı-feodal bir sosyo ekonomik yapıya sahiptir. Yani onun deyimi ile dışarıda emperyalizme bağımlı içeride burjuva demokratik devrimini yapmamış, feodalizmin alt ve üst yapıdaki mevcudiyetinin önemli olduğu bir ekonomik sosyal kategoriye sahiptir. Emperyalizm komprador kapitalizm ve feodalizmden oluşan güçlü ittifakın parçalanabilmesi demokratik özgür bir Çin'in inşa edilmesi ancak yeni tip bir burjuva demokratik devrimden geçecektir.

Bilindiği gibi eski burjuva devrimleri feodalizmi tasfiye edip kapitalizmi tesis etmek görevlerini başarıyla yerine getirmişti. Özellikle Avrupada ve diğer gelişmiş kapitalist ülkelerde yapılan devrimlere öncülük eden sınıf burjuvaziydi. Tabiatı ile feodalizmin yerle bir edilmesi orta çağ karanlığına bir son verilmesi toplumsal gelişmenin ilerletilmesi açısından burjuvazinin oynadığı bu rol muazzam ölçüde ilerici bir rol idi. Aynı dönemde Asya'nın feodalizmi daha ağır koşullarda yaşaması burjuva ögelerin zayıflığı, Avrupa'daki gibi burjuva demokratik devrimlerin yaşamasına müsaade etmiyordu. Feodalizmin yıkılıp kapitalizmin tesisiyle yeni toplumun temel çelişkisi sınıfların karşılıklı ilişkilerinde ciddi farklar yarattı. Sermayenin doğal yasası gereği sermayeyi yeni dertlere sokması burjuvazinin kendi mezar kazıcısı sınıfı yaratması burjuvazinin iktidarının daha da sağlamlaştırması zorunluluğunu dayatıyordu. Kapitalizmin bu farklı ögelerinin çatışması işçi sınıfının nicelik ve nitelik olarak gelişmesi, sermayenin yeniden büyük ölçekli üretimde daha da büyümesi örgütlü ve anarşist karakterli kapitalist üretimin giderek ulusal çitleri yarması vb. nedenler burjuvazinin devrimci barutunu tüketmesine yol açmakta idi. Yukarıdaki nedenlerden dolayı (artan tekelleşme eğilimide eklenerek) burjuvazinin bu özünü tamamen yitirmesi ve 19. yüzyılın son çeyreğine doğru azılı bir gericilik kampını oluşturması ve burjuva demokratik devrimlerinin 19. yüzyılın hemen ikinci yarısında çakılıp kalmasına yol açtı.

Emperyalizm ile birlikte emperyalizmin bir dünya sis-

temi olarak ortaya çıkması emperyalist eksen etrafındaki tüm ülkelerde ortaçağ geriliğinin modern köleliğe bürünmesini gündemine getirmiştir. Artık eskiden feodalizmin düşmanı olan burjuvazi şimdi onunla ittifak kuran öge haline geldi. Dünyanın bir avuç emperyalist tekeli devletleri dünyanın büyük bir bölümünü oluşturan sömürge ve yarı-sömürgelerdeki toplumsal gelişmeyi zincire vurması, halklarda bu zincirden kurtulma görevini dayatmıştır. İşte emperyalist mali sermayenin ağındaki ülkeler toplumsal gelişmeyi sağlayabilmek, ortaçağ kalıntılarını tasfiye edip, yarı sömürgeliği ortadan kaldırabilmek için yeni tip bir devrim görevine yönelmeleri emperyalizmin dünya çapında oynadığı bu yeni rolün kaçınılmaz bir sonucudur.

Mao Zedung, Leninist emperyalizm tahlilinden hareket ederek emperyalizmin Çin'de oynadığı rolü bilimsel olarak tahlil ettikten sonra Çin'de emperyalizm tarafından zincire vurulan toplumsal gelişmenin zincirlerinden nasıl kurtulabileceğini ve yeni devrimci toplumun nasıl bir dinamizme sahip olması gerektiğine açıklık kazandırdı. O öncelikle emperyalizmin Çin'deki tahribatlarına dikkati çekmiş ve Çin'deki etkilerini ortaya koymuştur. Mao;

"Emperyalist devletler Çin'in hammaddelerinden ve ucuz emeğinden yararlanmak amacıyla Çin'de pek çok ağır ve hafif sanayi girişimini işletmekte ve böylelikle Çin'in milli sanayisi üzerinde baskı yaparak, üretici güçlerin gelişmesini önlemektedirler."

—SE. C. II. Sf: 367—

diyerek emperyalizmin yıkıcı etkisinin Çin'de aldığı biçimi izah etmiştir. Yine bu yıkıcı etkinin yanında diğer değişimleri de açıkladı. O önce yabancı kapitalizmin daha sonrada emperyalizmin ağına düşen Çin'in feodal yapısında önemli çözümlerin gündeme geldiğini ancak bu çözümlenin mali sermaye denetiminin daha uzun bir süre etkinlik sağlanması ihtiyacını karşılamaya yönelik olduğunu tahlil etmiş ve emperyalizmin Çin'de üretici güçlerin önünde ciddi bir engel oluşturduğunu vurgulamıştır. O, bu konuda şunları söylemektedir:

"Bununla beraber kapitalizmin ortaya çıkması ve gelişmesi Çin'deki emperyalist müdahaleden bu yana gelen değişikliğin sadece bir yönüdür. Bu değişikliğin kapitalizmle birlikte gelişen ve onu engelleyen bir yönü daha vardır. Emperyalizmin Çin kapitalizmini durdurmak için Çin'in feodal güçleriyle iş birliği etmesi"

—SE. C. II. Sf: 366—

Yine Mao Zedung aynı makalenin devamında şöyle demektedir:

"Emperyalist devletler Çin'in hammaddelerinden ve ucuz emeğinden yararlanmak amacıyla Çin'de pek çok ağır ve hafif sanayi girişimini işletmekle ve böylelikle Çin'in milli sanayisi üzerinde baskı yaparak, üretici güçlerin gelişmesini engellemektedirler."

—SE. C. II. Sf: 367—

Görüldüğü gibi M Zedung emperyalistlerin Çin'de bir yandan feodal yapıda parçalanmalara yol açtığını söylerken öte yandan kapitalizmin ve burjuva ögelerin gelişmesini tahrip ettiğini dolayısıyla kapitalizmin gelişmesine engel olduğunu vurgulamaktadır. Yine O, emperyalizmin üretici güçlerin gelişmesinde kısmen rol oynadığını söylerken onun üretici güçlerin gelişmesinde engelleyici yanın asıl yan olduğunu özellikle belirtmektedir. Yine başkan Mao, emperyalizmin bu gelişmeyi engellemek için feodalizm ile sıkı bir ittifaka giriştiğini belirtmektedir.

MAO ZEDUNG, Çin'de emperyalizm, komprador kapitalizm, feodalizm ittifakının ileri toplumsal geçişin ana engelleri olduğunu tespit ettikten sonra, Çin Devrimi'nin

hedefleri sorununa da çözüm getirdi. O, Aralık 1939'da yazdığı "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi" adlı makalesinde "Bugünkü Çin toplumunun tabiatı sömürge, yarı-sömürge ve yarı-feodal olduğuna göre bu aşamada Çin Devrimi'nin başlıca hedefleri ya da başlıca düşmanları kimlerdir? Bunlar emperyalizm ve feodalizm, emperyalist ülkelerin burjuvazisi ve ülkemizdeki toprak ağası sınıfıdır. Çünkü halkımızı ezenler bugünkü Çin toplumunun ilerlemesine engel olanlar esas olarak bunlardır" demektedir.

Görüleceği üzere emperyalizm ve feodalizm ittifakının parçalanma zorunluluğu Çin Devrimi'nin ana hedefi olarak görülmektedir.

Mao Zedung, Çin Devrimi'nin ana hedeflerini yabancı emperyalizm (dolayısıyla ülke içindeki uzantıları da dahil) ve feodalizm olarak vurgularken, bu hedeflere karşı Çin Devrimi'nin görevlerini de açıklamaktadır. O, aynı makalesinde "hiç kuşkusuz ana görevler bu düşmana saldırmaktır. Yani yabancı emperyalist baskıyı ortadan kaldırmak için bir milli devrim ve feodal toprak ağası baskısını yok etmek için bir demokratik devrim yapmaktır"

"Bu iki görev birbirine bağlıdır. Emperyalist tahakküm yıkılmadıkça feodal toprak ağası sınıfının tahakkümüne de son verilemez. Çünkü emperyalizm onun temel dayanağıdır. Aynı şekilde feodal toprak ağası sınıfı ile olan mücadelelerinde köylülere yardım edilmedikçe emperyalist tahakkümü yıkmak için güçlü devrimci müfrezeler kurmak mümkün olamaz. Çünkü feodal toprak ağaları sınıfı emperyalist tahakkümün temel toplumsal dayanağıdır. Ve köylüler Çin Devrimi'nin temel gücüdür. Bu bakımdan iki temel görev yani milli devrim ile demokratik devrim hem farklıdır, hem birdir."

—SE. C. II. Sf: 375—

Mao Zedung, Çin Devrimi'nin emperyalizm ve feodalizm ortak tahakkümünün yıkılması görevinin bir birine sıkı sıkıya bağlı milli ve demokratik devrimle mümkün olacağını vurgulamaktadır. Birbirine hem bağlı hem de farklı olan bu iki devrimin doğru ele alınması durumunda devrimin başarıya varmasının mümkün olacağını özellikle vurgulamaktadır. O, emperyalizmin Çin'i işgal etmesi koşullarında devrimin milli yanının ön plana, iç savaş koşullarında ise özü toprak devrimi olan demokratik yanının ön plana geçeceğini belirtmektedir.

Mao Zedung, Çin Devrimi'nin hedefleri ve görevlerini doğru olarak belirtmesi ile birlikte aynı zamanda birbirine sıkı sıkıya bağlı bu devrimin eski tip demokratik devrimlerden tamamen farklı olduğunu söylemektedir. O, Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi adlı makalesinde,

"Yeni demokratik devrim Avrupa ve Amerika'da olan demokratik devrimlerden çok farklıdır. Ve burjuvazinin diktatörlüğü ile değil proletarya önderliğindeki devrimci sınıfların birleşik cephesinin diktatörlüğü ile sonuçlanır" demektedir. Görüldüğü gibi Mao yeni demokratik devrimlerin eski devrimlerden oldukça farklı bir nitelikte olduğu, bu devrimin eski demokratik devrimlerden farklı olarak burjuva diktatörlüğü altında kapitalizmi tesis etmek değil, proletarya önderliğinde sosyalizme ve sınıfsız topluma geçişin ilk adımını tesis etmek olarak görmektedir. O, yeni demokratik devrimin sosyalist devrimin ön koşulunu yarattığını vurgularken sosyalist devrimden farklı yanının da anti-feodal, anti-emperyalist özellik taşıyan milli kapitalizmi yıkmayı hedeflememesi olarak görmektedir. Onun yeni demokratik devrimi dünya proleter devriminin bir parçası olarak değerlendirmesi yerinde ve haklı bir değerlendirmedir. O nedenle Mao Zedung'un "yeni demokratik devrimi tamamlamak bütün gerekli koşullar olgunlaştığında onu sosyalist bir devrime dönüştürmek, Çin Komünist Partisi'nin büyük ve şanlı görevi budur" dediğinde bu gerçekliği dile getirmekteydi.

Mao Zedung hedefleri, niteliği, görevleri bakımından yeni demokratik devrimi içeriğini ortaya koyduktan sonra devrimin itici güçleri konusunu da doğru bir çözüme kavuşturdu.

O, emperyalizmin ve feodalizmin tahakkümüne karşı olan bütün sınıf ve tabakaların işçi sınıfı önderliğinde anti-feodal, anti-emperyalist bir cephede toplanmasını devrimde can alıcı bir sorun olarak görmüş ve emperyalizme, feodalizme karşı olan bütün güçleri ustaca harekete geçirmenin önemine dikkat çekmiştir. O işçi sınıfını devrimin önder gücü köylülüğü devrimin temel gücü olarak görürken şehir küçük burjuvazisini de devrimin iyi bir müttefiki, milli burjuvazinin sol kanadını da sallantılı bir müttefik olarak değerlendirmektedir. Bu devrimden menfaati olan sınıf ve tabakaları işçiler, köylüler, küçük burjuvazi, milli burjuvazinin devrimci kanadı olarak değerlendirmekte ve proletarya önderliğinde bu sınıfların doğru bir politika ile ortak bir cephede birleştirilmesinin önemine dikkat çekmektedir.

Devrimin itici güçleri konusunda Mao Zedung'un bilimsel tahlillerinin kavranması devrim yapacaklar açısından can alıcı bir sorundur. Biz devrimin önder ve temel güçleri ve küçük burjuvaziye karşı onun izlediği politika üzerinde fazla durmayacağız. Ancak milli burjuvazi ve milli burjuvaziye karşı izlenmesi gereken çizgi üzerinde kısaca durmak istiyoruz. Çünkü bu sorun biraz sonra değineceğimiz DHİ ve DHD konusunda Mao'nun kazanımları açısından oldukça önemlidir. Yine bir sorun daha varki, bu sınıfa karşı izlenecek çizgi konusunda ciddi kafa karışıklıkları mevcuttur. Mao Zedung milli burjuvaziyi tarif ederken;

"milli burjuvazi ikili bir niteliğe sahiptir. Bir yandan emperyalizm tarafından baskı altında tutulmakta ve feodalizm tarafından desteklenmekte dolayısıyla her ikisi ile de çelişmesi bulunmaktadır. Bu bakımdan devrimci güçlerden birini meydana getirir. Çin Devrimi'nin seyri boyunca emperyalizm ve bürokratların ve savaş ağalarının hükümetlerine karşı savaşmak için isteklidir. Fakat öte yandan emperyalizme ve feodalizme bütünüyle karşı çıkma cesaretini gösterememektedir. Çünkü iktisadi ve siyasi bakımdan zayıftır ve hala emperyalizmle ve feodalizmle iktisadi bağları vardır."

—SE. C. II. Sf: 378—

demekte ve milli burjuvazinin bu özelliklerinin ikili bir niteliğe sahip olduğunu vurgulamaktadır. Milli burjuvazinin bu ikili niteliğine uygun siyaset izlenmediği taktirde devrimin önemli zararlar göreceğini vurgulayan Mao, Milli burjuvazi bu ikili niteliğinden dolayı belli zamanlarda ve belli ölçülerde emperyalizme ve bürokrat savaş ağaları hükümetlerine karşı devrime katılabilir ve devrimci bir güç haline gelebilir. Fakat başka zamanlarda komprador büyük burjuvaziyi izlemesi ve bir karşı devrimde onun suç ortağı haline gelme tehlikesi de vardır (age) diyerek onun niteliğini gayet yerinde tahlil edip ihtiyatlı siyaset uygulanmasının önemine dikkat çekmektedir. Gene O, milli burjuvaziye karşı "hep birlik mücadele yok", ya da "hep mücadele birlik yok" şeklindeki sağ ve 'sol' siyasetlere karşı mücadelenin önemini vurgulamış ve 'hem birlik hem mücadele' siyasetinin benimsenmesi gerektiğini belirtmiştir. Mao Zedung bu politikasını "Komünisti Sunarken" adlı makalesinde şöyle dile getirmektedir:

"Burjuva demokratik devrimde Çin burjuvazisinin ikili niteliğinin bizim siyasi çizgimiz ve partimizin inşası üzerinde büyük etkisi vardır, ve bu ikili niteliği anlamadan siyasi çizgimiz ve partimizin inşası hakkında doğru bir kavrayışa sahip olmalıyız. Çin Komünist Partisi'nin siyasi çizgisinin önemli unsurlarından biri de burjuvazi ile hem birlik hem de mücadele siyasetidir. Hatta partinin burjuvazi ile birlikte ve mücadele içinde gelişip

çelikleşmiş olması partinin inşasında önemli bir unsurdur. Burada birlik derken kastettiğimiz burjuvazi ile birleşik cepheyi kurmaktır. Mücadele derken kastettiğimizde burjuvazi ile birlik halinde olduğumuz sürece devam eden "barışçı ve kansız" ideolojik siyasi ve örgütsel mücadeledir. Birliği bozmak zorunda bırakıldığımızda ise bu "barışçı" ve kansız mücadele silahlı mücadeleye dönüşür. Eğer partimiz belli dönemlerde burjuvazi ile birleşmesi gerektiğini anlayamazsa ilerleyemez ve devrim gelişemez. Eğer partimiz burjuvazi ile birlik halinde iken ona karşı sert ve kararlı bir şekilde (barışçı) bir mücadele vermesi gerektiğini anlayamazsa o zaman partimiz ideolojik siyasi ve örgütsel bakımdan dağılır, devrimde yenilgiye uğrar. Eğer partimiz burjuvazi ile birliği bozmak zorunda kaldığı zaman ona karşı sert ve kararlı bir silahlı mücadele sürdürmezse tıpkı diğer durumda olduğu gibi dağılır, devrim yenilgiye uğrar. Bütün bunlar geçen onsekiz yılın olayları tarafından doğrulanmıştır.

—SE. C. II. Sf: 345—

demektedir. Görülebileceği gibi milli burjuvaziye karşı takınılacak doğru tutum devrim boyunca hatta devrimden sonra oldukça ciddi bir öneme sahiptir. Milli burjuvazi KP'nin MK'sının izlediği çizgiyi derinden etkiliyorsa, DHD boyunca bu konuda da berrak kafalara sahip olmak zorunludur. Çünkü tecrübeler göstermiştir ki, proletarya bu sınıfa karşı tutarlı bir tutum almadığı zamanlar milli burjuvazi proletarya devriminin kanalını değiştirmeye, sınıfsız toplum için mücadeleden baskı, sömürü ve zulme karşı devrimci demokratik (sınıfsız toplum için değil) bir mücadeleye dönüştürmeye çalışmıştır. Ve oldukça da başarılı mesafeler katedilmiştir. Yine tecrübeler göstermiştir ki, bu sınıfa karşı sekte, dışlayıcı, ittifakı reddeden, Troçkist yaklaşımlar devrimin daha fazla ilerlemesine engel teşkil etmiştir.

Mao Zedung DHD'nin hedefleri, itici güçleri, niteliği, vs. konularında bilimsel tahliller sunması yanı sıra DHD sonrasında kurulacak Demokratik Halk İktidarı ve Demokratik Halk Diktatörlüğü'nün ekonomik siyasi yanlarını sınıfsız topluma doğru gidişin dinamiğini de berrak olarak ortaya koymuştur. O DHD'nin komünist partisi önderliğinde işçi sınıfı, köylülük, şehir küçük burjuvazisi ve milli burjuvazinin sol kanadının ittifakına dayanan bir iktidar biçimi olduğunu vurgulamıştır. Bu iktidar biçimi, bahsi geçen ittifakın, emperyalizm, feodalizm ve bir avuç karşı devrimcinin üzerinde baskı unsuru olan DHD ile korunmaktadır.

DH İktidarı'nın tesisi nasıl olmaktadır? Devrimin ardından proletarya sınıfsız toplumun ilk adımını nasıl atacaktır? Bu konuda Mao Zedung'un öğretileri can alıcı öneme sahiptir.

Mao Zedung DHD ile emperyalist ve feodal tahakkümün yerle bir edilmesi ardından atılacak adımlar konusunda sınıfsız toplum için mücadeleyi her zaman işin merkezine oturtmuştur. O, emperyalist finans, işletme, fabrika vs. gibi tüm merkezlerin ilk etapta kamulaştırma operasyonuna girilmesini öğütlemektedir. Kırlarda ise, emperyalizmin dayanağını teşkil eden feodal toprak ağalarının topraklarına el konulup köylülere dağıtılmasını ilk elden yapılması gereken bir görev olarak görmektedir. Ne varki, bu görev nasıl bir çizgi ile yerine getirilecek? sorusu da hiç bir zaman gerçek önemini yitirmemektedir. Çünkü bahsi geçen kamulaştırma faaliyetleri meselenin sadece bir yanısıdır. Örneğin küçük burjuva bir partide aynı şeyleri pekala yapamaz mı? elbette yapar. Ama sınıfsız toplum için mücadele eden K. partisi sorunu el koyma olarak ele almamaktadır. Bunun meselenin çok küçük bir yanını oluşturduğunu gayet açık bilmektedir. O, en küçük bir kamulaştırma hareketinin içinde sınıfsız toplum mücadelesinin mayasını taşımasını şart koşar. O nedenle Mao, demokratik devrim, sosyalist devrim, sınıfsız toplum ilişkisini gayet net ortaya koymayı

zorunlu görev olarak görmektedir. O, "Çin Komünist Partisi'nin iki yönlü görevi" adlı makalesinde şöyle demektedir;

"Her komünist bilmelidir ki, KP önderliğindeki Çin Devrimci Hareketi bir bütün olarak alındığında iki aşamayı kapsar. Demokratik ve sosyalist devrimler. Bunlar temelde birbirinden farklı iki devrimci süreçtir ve ikinci süreç ancak birincisi tamamlandıktan sonra gerçekleştirilebilir. Demokratik devrim, sosyalist devrim için gerekli bir hazırlıktır. Sosyalist devrim ise demokratik devrimin kaçınılmaz sonucudur."

—SE. C.I. Sf: 390—

Yarı-sömürge, yarı-feodal bir yapıdan doğrudan sosyalizme geçmek mümkün olmadığından (ekonomik siyasi sosyal vs.) zorunlu olan demokratik devrim sosyalizmin ön koşullarını yaratması bakımından gerekli bir aşamadır. Sosyalizmin ön koşulları nasıl yaratılacaktır? sorusu da Mao'yu ciddi bir şekilde düşündürmektedir.

Çünkü P. saflarında kendi deyimiyle bazı olgunlaşmamış komünistler DHD'ni emperyalizm ve feodalizme ait öğelerin alaşağı edilmesi olarak görmektedir.

Yine aynı komünistler yarı-feodal yapının kapitalizme (batı türüne benzer olabilecek şekilde) dönüştürülmesi ardından sosyalizme geçilmesini savunmaktadırlar. Mao Zedung bu konu üzerinde ısrarla durmaktadır. O, "Çin Devrimi'nin uzun vadeli yönü" adlı makalesinde; ekonomik bakımdan geri olan Çin'de kapitalizmin gelişmesi demokratik devrimin kaçınılmaz sonuçlarından biri olacaktır. Fakat bu Çin Devrimi'nin sonucunun tümü değil bu sonucun sadece bir yönünü ortaya koymaktadır, derken devrimci demokratlarla komünistler arasında kalın bir çizgi çekiyordu. Kapitalizmin belli ölçülerde gelişmesinden neyi kastetmekteydi? Mao Zedung kapitalizmin gelişmesinden proletarya önderliğinde milli kapitalizmin ve toprak ağalarının topraklarına el konularak yaygınlaştırılan bireysel mülkiyeti anlamaktadır.

Bilindiği gibi kırlarda toprak ağalarının mallarına el konulması ve "toprak işleyenindir" sloganı ile toprağın köylülere dağıtılması kapitalizmin yeşermesinde önemli bir öğedir. Çünkü bireysel mülkiyetin yaygınlaşması kapitalizmin özelliklerini taşımaktadır. Ne varki, bireysel mülkiyetin yaygınlaşması hareketin bir yanısıdır. Köylülere toprağın dağıtılmasıyla gelişen bireysel mülkiyet (dolayısıyla kapitalizm) kooperatifleşme ile kollektifleşme hareketi ile sosyalizmin etki alanına sokulmaktadır. Dolayısıyla dağıtma-yayma toparlama hareketi meselenin diğer yanısıdır. Sosyalizme geçiş tam da sosyalist öğelerin kapitalist öğeler içinden çıkıp gelişmesi hareketi ile sağlanabilmektedir. Dolayısıyla sorunun devrimci demokratca ele alınması (toprak dağıtımı ve emperyalist sermayenin varlığına el koyma) ile, devrimci proletaryanın sınıfsız toplum mücadelesi içinde bu sorunu ele alması arasında kalın bir ayrışım çizgisi vardır. Mao Zedung bu konuda şunları söylemektedir:

"Yeni demokrasiyi sağlamlaştırmak ve ilelebet sağlamlaştırmaya devam ettirmek kapitalizmin yolunu tutmak demektir. Yeni demokrasi proletarya önderliğinde bir burjuva demokratik devrimdir. Yalnız toprak ağaları ve komprador burjuvaziye dokunur. Milli burjuvaziye hiç dokunmaz. Toprağı bölüp köylülere vermek feodal toprak ağalarının mülkiyetini köylülerin özel mülkiyetine dönüştürmek demektir, ve bu burjuva devrim sınırlarını aşmaz, toprağı bölüşmek hiçte fevkalade bir şey değildir. Mc Arthur, Japonya'da bunu yaptı. Napolyon da toprağı dağıtmıştı. Toprak reformu ne kapitalizmi yıkabilir ne de sosyalizme götürebilir."

—yayınlanmamış yazılar Sf: 67—

Görüldüğü gibi sorun oldukça ciddi bir sorun olarak Mao Zedung tarafından irdelenmiş ve sınıfsız topluma doğru giden patikanın sağlam döşenmesine özel bir önem vermiştir. Yukarıda demokratik halk iktidarının nasıl tesis

edildiği sosyalizme nasıl bir hareket tarzı ile gidildiğini ortaya koymaya çalıştık. Sorunun bir yanında iktidarın korunması ve ileriye doğru itilmesinde siyasal mekanizmanın sevk ve idare mekanizmasının durumudur. Mao Zedung DHD yapıldıktan ve DHİ'nin kurulmasının ardından bu iktidarın korunabilmesi ve ilerletilmesi için bir DH Diktatörlüğü'ne zorunluluk olduğunu vurgulamaktadır. Yeni demokratik devrimin yönetimi de proletarya önderliğinde bir halk diktatörlüğüdür derken gayet haklı idi. Dolayısıyla proletarya diktatörlüğünün bir biçimi olan DH Diktatörlüğünün yarı-sömürge, yarı-feodal bir yapıda aldığı anlamı da gayet berrak bir şekilde belirtmiştir.

Mao Zedung'un yeni demokratik devrim konusunda sunduğu bilimsel tahliller üzerinde kısaca durduk. Onun bu tezleri döneminden önce berrak bir çözüme kavuşmuş tezler değildir. Tamamen yeni ve doğrudur. Onun bu tezlerine saldıran Kruşçev, Hoca ve hatta MZ'yi savunduğunu iddia eden bilumum revizyonist, oportünistler kendi burjuva sefaletlerini dile getirmekten başka bir şey yapamamaktadırlar.

MZ'yi savunduğunu söyleyip, emperyalizmi her şeye kadir gören "emperyalizmin bir yarı-sömürge isterse feodalizmi tesis eder isterse tasfiye eder, demokratik devrimin özü MZ'nin dediği gibi toprak devrimi değil, anti-emperyalist devrimdir" diyenler doğru yolda değillerdir. MZ'nin Leninist emperyalizm tahlilinden yola çıkarak yaptığı "emperyalizm esas olarak üretici güçlerin özgürce gelişimi önünde engeldir" vs. tespitlerinin içini boşaltarak emperyalizme ilerlilik atfeden sahte Mao savunucularının YDD öğretisine ilişkin MZD'nin içeriğini boşaltan yaklaşımları gerçek kimliklerini ortaya koymaktadır.

MAO ZEDUNG VE İKTİDARI ALMADA DEVRİMİN YOLU!

Mao'nun önemli bir katkısı da sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde iktidarın ele geçirilmesine ilişkin geliştirdiği halk savaşı teorisidir. Bu teori tamamen yeni ve evrensel bir gerçekliğe sahiptir. İktidarın ele geçirilmesinde izlenecek yol ezilenlerin sınıf iktidarını tesis etmesiyle büyük bir öneme sahiptir. Toplumların sınıflara bölündüğü andan itibaren birbirleriyle kıyasıya bir mücadeleye girmeleri, birbirlerini yenme ve altetmede izlenmesi gereken yol konusunda derin araştırmalara ve çeşitli taktiklerin ve stratejilerin geliştirilmesine yol açmıştır. Ezenlerle ezilenler arasında cereyan eden kavgada kullanılan bin bir türlü mücadele yöntemi nasıl tek bir kanala, iktidarı ele geçirme kanalına akıtılacaktır? Bu sınıf hakimiyetini tesis etmede askeri çizgiyi doğrudan ilgilendiren önemli bir meseleydi. Biz toplumların sınıflı toplum olduğu andan itibaren birbirlerine savaş açan güçlerin hangi askeri strateji ve taktiklere başvurduğu konusunda uzun uzadıya durmayacağız. (Köleci toplumda kölelerin ayaklanmasına, kuşatma, kaleyi içten fethetme yolunda geliştirdikleri çeşitli askeri taktiklere, Spartaküs'ün Roma'yı kuşatma ve ayaklanma konusundaki büyük askeri planlarını tartışmayacağız.) Esas olarak şunu anlatmak istiyoruz. Tarihte ezenlerle ezilenlerin ortaya çıktığı andan itibaren günümüze kadar birbirini yenme ve kendi sınıf hakimiyetlerini tesis etme noktasında izledikleri siyasal hat yanında sınıf mücadelesinin zengin deneyimleri içinde bir de askeri hat şekillenmiş gelişmiştir. Kapitalizmin serbest rekabetçi döneminde hızla gelişen sanayi kapitalizmi burjuvazinin ve onun mezar kazıcısı işçi sınıfının arasındaki ardı arkası kesilmeyen kavgaların minderini oluşturmuştur. İşçilerle burjuvazi arasında dünya görüşü, kavga ve sınıf hakimiyeti çatışması başladığı andan itibaren

bu güçlerin karşılıklı olarak birbirini altetme ve iktidarı kendi ellerine alma mücadelesi de şekillenmeye başladı. Marx'ın "işçi sınıfının zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şey yoktur, oysa kazanacakları koca bir dünya vardır" şeklindeki bilimsel formülasyonları en sonuncu kavganın anahattını belirlemiş oluyordu. Zincirlerinden başka kaybedecek hiçbir şeyi olmayan esirler dünyası, dünyanın beyaz çehresini değiştirmek için fiili olarak görevi devralmıştı. Dünyanın geleceğinden sorumlu olan işçi sınıfı burjuvaziyle döğüşmeyi ve onu yenmeyi yeni dünyanın kurucusu olmanın bilgeliğiyle haykırılan bu kavga ilanını ideolojik, siyasal, askeri her alanda büyük bir maddi güce dönüştü.

Marksizmin işçi sınıfı ideolojisi ve bilimsel olarak proletaryanın elinde güçlü bir silah haline gelmesi aynı zamanda burjuvazinin de direncini artırıyordu. Çatışma artık sadece felsefe, ekonomi-politik, bilimsel sosyalizm vb. alanlarda değil askeri alanlarda da devam ediyordu. Elbette ki, gerek ideolojik, siyasal çatışma gerekse de askeri düzeydeki çatışmalar Marksizmin mücadele içinde her alanda (bu arada askeri alanda da) gelişmesine neden oluyordu. Marx'ın deyimiyle "gökleri fetheden komüncülerin" şanlı direnişleri hem Marksist devlet, ordu tahlilinin daha berraklaşmasına yol açıyordu, hem de Marksizmin askeri bilim alanında yetkinleşmesini zorluyordu. Almanya iç savaşı, İngiltere'de ayaklanmalar, Amerika'daki direnişler vs. felsefe, ekonomi-politik, bilimsel sosyalizm vb. gibi bilim dallarında gelişen proletaryanın marksist askeri bilim alanında da yeni ve ileri gelişmelerin zeminini yaratıyordu. İşte Lenin'in Ekim yolu bunun doruk noktasıdır. Barikatlar nerede nasıl oluşacaktır, ayaklanma nasıl bir hat izleyecektir, Çarlık otokrasisi hangi askeri strateji izlenerek parçalanacaktır, ayaklanma ne zaman olacaktır gibi sorular Lenin tarafından geliştirilen ayaklanma stratejisi temelinde askeri bir çizgiyle başarılmış oluyordu. Marksizmin askeri bilim kesiti de bu kavgaların içinde artık ciddi bir değer oluşturmaktaydı. Yine Stalin'in Marksist askeri bilimin gelişmesinde sergilediği dahiyane hat, faşizmin küstahlığını ve barbarlığını kağıttan bir şato gibi yerle bir etti. Bütün bu ve benzeri gelişmeler Marksist askeri bilimin gelişmesinde, onun bütünsellik kazanmasına doğru yolların açıldığının göstergesiydi. Mao Zedung'un Marksizmin askeri bilim kesitine yaptığı katkıları onu daha da kapsamlı ve özlü yapıya kavuşturması, bugün herkes tarafından kabul edilmektedir. Mao Zedung'un geliştirdiği askeri teori ve strateji, askerlik sanatının doruk noktasını oluşturmaktadır. O, sömürge, yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde siyasal iktidarın ele geçirilmesinde izlenecek askeri stratejinin halk savaşı stratejisi olması gerektiğini söylediği zaman bir gerçeğe parmak basıyordu. Ezenle ezilen ülkeler ayrımının yapılması emperyalist ülkelerdeki askeri stratejiyle, yarı-sömürge, sömürge ülkelerde izlenecek askeri stratejinin tamamen farklı rotalar izlemesi gerektiğinin bir zorunluluk olduğunu devrim yapacakların bu farkı hesaba katmasının önemli olduğunu vurguluyordu. Mao Zedung kendisinden önce herhangi bir yarı-sömürge, M-L bir önderlik altında bir devrim tecrübesi yaşamamıştır. Ama O, "sorun siyasal iktidarın ele geçirilmesi sorunudur", bu durum Çin'de nasıl olacaktır? sorusuna bilimsel yanıtlar buldu. Birincisi, devrimin kitlelerin eseri olduğu M-L ilkesinin Çin'de nasıl bir anlam kazandığını bilince çıkardı. İkincisi, M-L kitle çizgisiyle kitlelerin devrime seferber edilmesinin nasıl bir strateji ve taktikle gerçekleştirilebileceğinin bilimsel tahlillerini ortaya koydu. Üçüncüsü, ezen ezilen ülkeler farklılığını Çin'li M-L'lere yüklediği görevlerin farklılığını kavradı, özgül, evrensel diyalektiğini başarılı bir şekilde hayata geçirdi. Dördüncüsü, bu farklılıkların proletarya önderliğinde bir iktidarı, sınıfsız toplumun bugünkü adımı olan iktidar or-

ganlarını kurmada hangi yolu izlemesi gerektiğini isabetli olarak tesbit etti. Mao Zedung öncelikle ezen-ezilen ülke ayrımı yapılması emperyalist metropollerle, yarı-sömürgelerin arasındaki fark ve bu farkın M-L'lere yüklediği görevlerin ciddi bir analizini yaptı. O, yarı-sömürgelerdeki durumu anahatlarıyla 1- yarı-sömürge, sömürgeler başka ülkeleri ezen sömüren ülkeler değil, kendileri emperyalist mali sermayenin yörüngesinde olan ona göbekten bağımlı ülkelerdir. 2- Bu ülkelerde emperyalist mali sermaye "ulusal kapitalizmin" gelişmesini engellemiş ve kendine bağımlı komprador tipte bir kapitalizm şekillendirmiştir. 3- Emperyalizm bu ülkelerde bir önceki üretim ilişkilerinin (yani feodalizmin) hakim sınıflarıyla sıkı bir ittifak kurmaktadır bu ülkelerde burjuva demokratik devrimi yapılmadığından ya da tamamlanmadığından feodalizm alt ve üst yapıda varlığını devam ettirmektedir. 4- Bu ülkelerde emperyalizm üretici güçlerin özgürce gelişmesi önünde (emperyalizm üretici güçleri iradesi dışında geliştirse de) esas olarak engeldir. Emperyalizm sosyal gelişmeyi zincire vuran öge olarak sıkı ittifak içinde olduğu komprador burjuvazi ve toprak ağaları, başka bir deyişle, yabancı emperyalizm ve onun ülke içindeki müttefikleri devrimin hedefleridir şeklinde özetlenmektedir. Dolayısıyla, böyle ülkelerde Yeni demokratik tipte bir devrimin kaçınılmaz olduğunu vurgulamaktadır. Mao, ezen ezilen ülke farklılıklarını bir kaç ana noktada toparladıktan sonra devrim bu farklılıklar gereği nasıl bir yol izlemelidir? sorusuna ilişkin olarak açık ve net cevap verdi.

O, şöyle diyordu:

"Böylece Çin'in devrimci savaşının dört temel özelliğinin şunlar olduğunu görmüş bulunuyoruz, siyasi ve iktisadi bakımdan eşit olmayan bir gelişmeye sahip ve büyük bir devrim tecrübesinden geçmiş bir yarı-sömürge oluşu, düşmanın büyük ve güçlü olması, küçük ve zayıf bir kırmızı ordunun varlığı ve toprak devrimi. Bu özellikler Çin'in devrimci savaşına rehberlik ederek çizgiyi ve çizginin stratejik ve taktiklerinin pek çoğunu belirlemektedir. Birinci ve dördüncü özelliklerden Çin kırmızı ordusunun gelişerek düşmanı yenilgiye uğratmasının mümkün olduğu sonucu çıkıyor. İkinci ve üçüncü özellikler ise Çin kırmızı ordusunun çok hızlı bir şekilde gelişmesinin ve düşmanı kısa sürede yenilgiye uğratmasının imkansız olduğunu gösteriyor, başka bir deyişle savaş uzun süreli bir savaş olacaktır. Ve hatta yanlış yönetildiği takdirde savaşın yenilgiye uğraması ihtimali de vardır."

—MZ. SE. C. I. Saf: 233-234—

Görüldüğü gibi Mao Zedung Çin'in farklı sosyo ekonomik yapıda oluşu Çin Devrimi'nin izlemesi gereken askeri stratejinin de farklı bir strateji olması gerektiğini söylemektedir. Bu strateji uzatmalı devrimci savaş ya da halk savaşı stratejisidir. Mao Zedung savaş ve strateji sorunları adlı makelesinde ezen ezilen ülkeler arasındaki ayrımı yaptıktan sonra emperyalist ülkelerde Komünist Partisi uzun süreli legal barışçıl siyasal teşhir faaliyetleri ile iktidarı ayaklanma stratejisi temelinde ele geçirme siyaseti izlemesi gerektiğini belirtirken sömürge, yarı-sömürgelerde bu durumun tam ters olduğunu vurgulamaktadır.

O, emperyalizm, komprador kapitalizm ve feodalizmden oluşan üç büyük dağa karşı mücadelesinin farklı yanını şöyle izah etmektedir:

"Böyle düşmanlar karşısında Çin Devrimi uzun süreli ve amansız olmak zorundadır. Böyle güçlü düşmanlar karşısında, ancak uzun bir süre içinde devrimci güçler inşa edilebilir ve ancak böylelikle bu düşmanları ezecek bir kuvvet haline getirilebilir. Çin Devrimini bu derece amansızca bastıran düşmanlar karşısında devrimci güçler kendilerini çeliştirmedikçe ve büyük kararlılık göstermedikçe bırakın düşmanın mevzilerini ele geçirmeyi kendi mevzilerini bile koruyamazlar. Bu yüzden Çin

Devrimi'nin göz açıp kapayıncaya kadar inşa edilebileceğini ya da Çin'in devrimci mücadelesinin akşamdan sabaha zafere ulaşabileceğini düşünmek yanlış olur.

Böyle düşmanlar karşısında Çin devriminin esas araçları ya da biçimi barışçıl mücadele değil silahlı mücadele olmak zorundadır. Çünkü düşmanlarımız Çin Halkı'nın barışçıl şekilde hareket etmesini olanaksız kılmış ve onu bütün siyasi özgürlüklerden ve demokratik haklardan yoksun bırakmıştır. Stalin şöyle diyor "Çin'de silahlı devrim, silahlı karşı devrimle savaşmaktadır. Bu Çin Devrimi'nin kendine özgü niteliklerinden üstünlüklerinden biridir." Bu ifade tamamen doğrudur. Dolayısıyla silahlı mücadeleyi, devrimci savaşı, gerilla savaşını ve askeri çalışmayı küçümsemek yanlıştır."

—SE. C. II. Sf: 373—

Yukardaki pasajda açıkça belirtildiği gibi Mao Zedung emperyalist ülkelerle Çin arasında büyük farklılığı Çin Devrimi'ne oldukça farklı görevler yüklediğini döne döne vurgulamaktadır. Çin'de silahlı mücadele başından, sonuna kadar asıl unsur rolünü titizlikle koruyan bir öneme sahiptir. Kapitalist ülkelerdeki legal, barışçıl faaliyet, sömürge, yarı-sömürgelerde açıkça farklı bir şekil almaktadır. Dolayısıyla şehirlerin kırılık alanlardan kuşatılması yarı-sömürgeler devrimi açısından can alıcı bir öneme sahiptir. Açıkça, yarı-sömürgelerde yığınların silahlı mücadele yoluyla devrime seferber edilmesi partinin ve ordunun bu mücadele içinde inşa edilmesi, düşmanın KSI'ler yoluyla kerte kerte yok edilmesi, kitle örgütleri, ve diğer mücadele biçimlerini reddetmek anlamını taşımaz. Ancak bütün örgüt biçimleri ve mücadele biçimlerini tek bir kanala silahlı mücadele kanalına akıtmayı emreder. Nitekim Mao bu konuda şunu söylüyor;

"Çin'de esas mücadele biçimi savaş, esas örgütlenme biçimi de ordudur. Kitle örgütlenmesi ve kitle mücadelesi gibi diğer biçimlerde son derece önemlidir. Hatta vazgeçilmez biçimlerdir ve hiç bir koşul altında küçümsenemezler, ama onların amacı savaşa hizmet etmektir. Bir savaşın patlamasından önceki bütün örgütlenme ve mücadele savaşa hazırlık içindir"

—SE. C. II. Sf: 263—

Dolayısıyla Mao silahlı mücadelenin esas halka olarak kavranması, bu halkayı geliştirilip güçlendirecek ona kan verecek onu besleyecek bütün örgüt ve mücadele biçimlerini de ustalıkla kullanabilmeyi zorunlu görmektedir.

Mao Zedung yarı-sömürgelerdeki farklılık ve izlenmesi gereken askeri stratejinin silahlı mücadelenin emrine sokulmasının önemini belirtmesinin yanında, bu stratejinin kır-şehir diyalektiğinde üstün bir sevk ve idare mekanizması altında doğru bir şekilde koordine edilmesinin gerektiğine de dikkat çekmektedir. O, bu konuda şöyle demektedir.

"Öyleyse devrimci üs bölgelerindeki uzun süreli devrimci mücadelenin esas olarak KP önderliğindeki köylü gerilla savaşına dayandığı açıktır. Bu yönden köylük bölgelerin devrimci üs bölgeleri olarak kullanılması zorunluluğunu gözardı etmek köylüler arasında çetin mücadeleler vermeyi ve gerilla savaşını gözardı etmek yanlıştır.

Buna karşılık silahlı mücadeleye ağırlık vermek diğer mücadele biçimlerini terk etmek değildir. Tam tersine silahlı mücadele diğer mücadele biçimleriyle bir arada yürütülmezse başarıya ulaşamaz. Köylülük bölgelerdeki üs bölgelerinde çalışmaya ağırlık vermek demek hâlâ düşmanın hakimiyeti altında olan şehirlerde ve geniş köylülük bölgelerde çalışmamızı terk etmek demek değildir. Tam tersine şehirlerdeki ve diğer bölgelerdeki çalışmalarımız olmazsa köylülük bölgelerdeki üs bölgelerimiz soyutlanmış olur ve devrim yenilgiye uğrar. Ayrıca devrimin nihai hedefi şehirlerin yani düşmanın esas üslerinin zaptedilmesidir. Bu hedefe şehirlerde yeterli çalışma yapmadan ulaşamayız.

—MZ. SE. C. II. Sf: 374—

Görülmedirki, Mao Zedung halk savaşının stratejisi, taktikleri, mücadele biçimlerini, kır şehir diyalektiği ve bilumum askeri sanat öğretisini derin ve engin bir perspektifle ele almaktadır.

Mao Zedung sömürge ve yarı-sömürgelerdeki bu farklılıktan sonra ortaya koyduğu askeri stratejinin diğer bölümleri de en az ezen ezilen ülke ayrımını yapmak kadar önemli olduğuna dikkat çekmiştir. O, M-L kitle çizgisi temelinde hareket ederek kırlardan şehirlere doğru gelişecek halk savaşının kitleleri devrime kazanma ve devrimci kitle çalışması ilişkisini de berrak olarak ortaya koymuştur. Lenin'in Ne Yapmalı'da ortaya koyduğu kitlelerin ileri, orta, geri kesimini ayrıştırması öncünün ileri kitleleri esas alarak, orta kitleleri geliştirme ve geri kitleleri orta seviyeye çıkarma şeklindeki ünlü öğretilerini Çin'in koşullarına yaratıcı bir tarzda uyguladı. Ve onu halk savaşı içinde daha da geliştirdi. Mao Zedung proletarya önderliğinde yürütülecek olan KSİ (Kızıl siyasi iktidar)ları kurmak için halk savaşı sürecinde bölgelerin arasında ayrım yapma, ileri kırılık alanları (KSİ için uygun olan alanları) tesbit etme daha sonra ikinci derecede kırılık bölgeleri ayrıştırma ileri kırılık bölgelere ağırlık verme, ikinci derecede alanları da ilerletme perspektifi yanında ileri kırılık alanlarda ileri köylüleri gerilla hareketi içinde örgütlenme, orta kitleleri ileriye doğru savaşın birer unsurları haline getirme şeklinde bakış açısı can alıcı öneme sahiptir. Bu nedenle doğru bir kitle çizgisi izlemek halk savaşının temel direklerinden biridir.

Yine kitlelerin devrime kazanılması devrimci kitle çalışmasının kapitalist ülkelerden farklı yanlarını kavrayan Mao Zedung kitleleri devrime seferber etmede esas olarak kapitalist ülkelerdeki gibi uzun süreli legal barışçıl çalışma biçimleri yerine, savaşı ya da silahlı mücadele biçimini öne çıkarmayı tayin edici faktör olarak görmüştür. Devrimci kitle çalışmasında ya da kitlelerin devrime seferber edilmesinde veya bir deyişle proletaryanın kendi sınıf iktidarını tesis edebilmesinde silahlı mücadele yarı-sömürgelerde esas unsurdur. Mao Zedung proletarya partisinin kitleler içinde kök salmasında küçük gerilla çetelerinin kitleleri devrime seferber ederek büyük düzenli orduya dönüştürülmesinde düşmanın kerte kerte çökertilmesinde onu yenmede asıl gaye silahlı mücadelede derken önemli bir noktaya işaret etmekteydi. Ekim yolunda Lenin'in izlediği ayaklanma için uzun süreli sabırlı Iskra aracılığıyla sürdürülen teşhir faaliyetleri ile yığınları ayaklanmaya çağırma çizgisi, sömürge, yarı-sömürgelerde mümkün değildir. Bundan siyasal teşhinin yarı-sömürgelerde önemi yoktur diye bir şey çıkarılmaz. Yarı-sömürgelerde M-L-MZD'nin yıkıcı gücü, kitlelerin yıkıcı gücünün birleştirilmesinde silahların eleştirici gücünün bütünleşmesi bir zorunluluktur. Bu zorunluluğa dikkat çeken Mao Zedung partinin ve ordunun inşasında silahlı mücadelenin önemine özel olarak değinmektedir.

Yine halk savaşı askeri stratejisinin ayırdedici bir özelliği daha vardır ki, o da KSİ'ler için mücadele ile silahlı mücadelenin üstün bir bilgelikle bütünleştirilmesidir. Ekonomizmin kendiliğindenci kitle kuyrukçusu politikasının bir başka yüzü olan ama ideolojik kökleri aynı olan "sol ekonomizm" ya da terörizm ile KSİ'ler için silahlı mücadele arasında hiç bir ilişki mevcut değildir. Devrimin kitlelerin eseri olduğu M-L ilkesini reddeden kitleleri devrime seferber etmedeki zayıflığı ve kısırlığı ses çıkaran sansasyonel silahlı eylemlerle atlatmaya çalışan sözde 'sol' ancak özde aşırı sağ reformist bakış açısı da sonuç itibarıyla sürece hükmeden onu ilerleten ve devrime götüren bir çizgiye değil, kitle kuyrukçusu ve ekonomizme götüren bir özelliğe sahiptir. O nedenle Mao Zedung'un geliştirdiği askeri strateji, her kertesine proletaryanın biliminin damgasını vurduğu ayrıcalıklı bir özelliktir.

Mao Zedung halk savaşını üç aşamaya ayırmıştır. Stra-

tejik savunma, stratejik denge, stratejik taarruz.

O, gerilla savaşı biçimini yukarıda belirttiğimiz Leninist kitle çizgisi temelinde beyaz bölgelerde kızıl iktidar alanı yaratmada, ilk aşamalarında zorunlu görmektedir. Gerilla savaşı, gerilla üs alanlarında beyaz orduyu yıpratmak, bulunduğu arazide kitleler içinde kök salmak, orayı beyaz rejimden kurtarmak, hakim sınıf güçleri ile bölgeyi kontrol ve denetim sorununda kıyasıya bir mücadeleye girmek vs. şeklinde bir görevi yerine getirmektir. O, soruna böyle yaklaşmaktadır. Testere, martı, kızıl şok, vb. türünden gerilla mücadele biçimlerinin ayrı ayrı görevlerini detaylı bir şekilde izah etmektedir. Biz esas olarak Mao'nun halk savaşının aşamaları konusunda söyledikleri üzerinde durmayacağız. Onun her aşamasında proletaryanın devrimci siyasi partisinin izlemesi gereken bazı önemli askeri strateji konusunda da söylediklerine değinmek istiyoruz.

"Strateji meseleri şu noktaları kapsar: Düşmanla bizim aramızdaki ilişkilere gereken önemi vermek, çeşitli hareketler ve çeşitli hareket aşamaları arasındaki ilişkilere gereken önemi vermek, genel durum içinde yer alan özel neteliklere gereken önemi vermek, cephe ile cephe gerisi arasındaki ilişkilere gereken önemi vermek (strateji bir bütün olarak savaş durumunun yasalarının incelenmesidir.)"

—SE. C.I Sf: 219—

Görüldüğü gibi kapsamlı bir askeri stratejinin özellikleri konusunda Mao son derecede titiz davranmaktadır. Strateji ona hizmet edecek taktikler ve izlenecek bütünlüklü askeri stratejinin nasıl ele alınması gerektiği üzerine bilimsel bir bakış açısına sahiptir.

Mao Zedung'un halk savaşı stratejisine ilişkin söylediklerinin yanı sıra onun halk savaşının askeri siyasetine ilişkin önemli gördüğümüz diğer bazı tespitleri üzerinde de durmak istiyoruz.

O'nun savaşta ilke "güçleri korumak-düşmanı imha etmektir" M-L tespiti savaşın ruhunu anlatmaktadır. Düşmanla döğüşmeye ve onu yenmede temel askeri prensip olarak gördüğü bu ilke savaşın her iki güç açısından da oldukça anlamlıdır. KSİ'leri kurduğu sırada da onları korumak ve geliştirmek şeklindeki diyalektik bakış açısının altında yukarıdaki savaş prensibi asıl unsurdur.

O, savaşta "ona karşı bir, bire karşı on" ilkesinin önemine dikkat çekti. Özellikle gerilla hareketi sırasında aciliyet kazanan bu ilke yaratıcı bir şekilde hayata uygulandığı takdirde muazzam başarılar sağlamıştır Düşmanın on kişilik gücüne bir kişilik güçle karşı koyma aynı zamanda güçler toplayıp bir kişilik düşman gücüne on kişi ile saldırma prensibinin kavranmasının önemini vurgulamıştır.

O, "savaş politikanın şiddet araçları ile yürütülmesidir", dünya silahlarla değişecek, silahı bırakmak için silaha sarılmak, savaşı bırakmak için savaşmak gerektiğini söyleyerek "Kağıttan kaplan" dediği emperyalizmi mezara gömmenin silahlı mücadeleden geçeceğini vurguladı.

Mao Zedung devrimci proletaryanın siyasi partisinin müfradat programında sayısız zaferler yanında ağır yenilgilerde olacağını görerek yenilgi ardından devrim kıvılcımını yeniden körükleyebilecek bir bilgeliğin önemini vurgulamaktadır. O, "savaşmak, yenilmek, tekrar savaşmak, tekrar yenilmek zafere kadar böyle davranmak" şeklindeki M-L bakış açısı gereği başarısızlığı başarıya, yenilgiyi zafere dönüştürebilmenin yapı taşlarını yerli yerine döşemektedir.

O, "silahların siyasete kumanda etmesine asla izin vermeyin", siyaset silahlara hükmetmelidir dediği zaman savaş sanatıyla ilgili olarak ciddi bir siyasal soruna parmak basıyordu. Partiyi ve orduyu dejenere eden silahların siyasete kumandası salt askeri bakış açısı vb. bir dizi sapmalara karşı mücadelenin önemini ısrarla bir şekilde vurgulamak-

tadır. Yine o savaşta insan unsurunun tayin edici olduğunu vurgulamış, takniğin ve silahlı gücün her şeye kadir olduğu şeklindeki görüşleri mahkum etmiştir vs.

M. Zedung'un Çin koşullarında öne sürdükleri ve yaptıkları yalnızca Çin'e ilişkin değil evrensel değere sahip bütünlüklü askeri bir stratejidir. Marksist bilimin gelişmesinde büyük payı olan Mao Zedung'un halk savaşı teorisindeki askerlik sanatı ve onun ele alınışı konusunda söyledikleri bugün dünyanın beş kıtasındaki proleter devrimciler tarafından güçlü bir silah olarak kullanılmaktadır. Emperyalist ülkelerdeki proleter devrimciler ve işçi sınıfının siyasi partisinin de ayaklanma stratejisi içerisinde askeri sanatıyla ilgili Mao'dan öğrenecekleri çok şey vardır. Cephe, ittifaklar, stratejik savunma, denge, saldırı diyalektiği geri çekilme, ilerleme, saldırı ve savunma taktikleri savaşın siyasal özü vb. savaş sanatı konusunda Mao'nun öğretilerinden bilimsel dersler çıkarılması tayin edici öneme sahiptir. Açıkçası, bu ülkelerde "Mao'culuk adına halk savaşı, gerilla savaşı stratejisini dogmatik olarak bu ülkelere slogan gibi aktarmaya çalışan anlayışlar onun öğretilerinin farklı kategorideki ülkelerde ne anlama geldiğinden bihaberdirler.

Mao Zedung'un halk savaşı stratejisini çarpıtın onun içini boşaltın anlayışlara prim verilmemelidir. Halk savaşı halkın katıldığı savaştır" şeklinde oportünist teorilerle mücadele edilmelidir. "Halk savaşının proletarya önderliğinde şehirlerin kırlardan kuşatıldığı, iktidarın kızıl siyasi iktidarlar yoluyla parça parça ele geçirilmesi stratejisinin sınıfsız toplum için bugünkü askeri yolunu oluşturduğunu reddeden bu tezler deşifre edilmelidir.

Yine halk savaşının bir ülkede geçerli olmasının ana unsurunu feodal ilişkilere ve köylü sayısına bağlayan anlayışlar revizyonist, sağ oportünist anlayışlardır. Bu anlayış sahiplerine göre bir ülkede köylü sayısı fazla olursa halk savaşı da gereklidir. Şayet köylü sayısı % 50'den aşağıya düşerse bu strateji de geçerliliğini yitirir. Halk savaşında asıl unsur emperyalizme bağımlılık, sömürgelik ve yarı-sömürgeliktir. Bu olgu devrimle karşı-devrimin arasındaki güç dengesini kırlarda devrimin lehine karşı devrimin aleyhine geliştirir. Feodal ilişkilerin durumu yarı-sömürgeliğe sıkı sıkıya bağlıdır ancak etki unsurudur. Feodal ilişkiler hem olumlu hem olumsuz etki icra ederler. Olumlu etkileri kırlarda feodal köylü ekonomisinin halk savaşının ciddi bir kaynağını teşkil etmesi, olumsuz etkisi ise feodal ilişkilerin yoğunluğu proletaryanın zayıf ve cılız olmasını getireceğidir. Feodal ilişkilerin az ya da çok çözülmesi halk savaşı ve demokratik halk devrimi stratejisini değiştirmez toprak devriminin sınırlarını daraltır. O nedenle MZD'nin bu konudaki Leninist tahlilini kuşa çeviren anlayışlar halk savaşı stratejisinden bir sapmayı teşkil etmektedirler. Yine M. Zedung'un halk savaşı stratejisini "öncü savaşı" derekesine düşüren bir avuç seçkin aydının "kızıştırıcı" terörle hakim sınıflara karşı eylemlere geçmesi halk savaşı diye yutturamaz. Öncünün oligarşiye vurarak, onu psikolojik olarak çökertmek ardından daha ağır darbeler indirerek böylece devrime ulaşmak şeklinde Guevaracı, Kastrocu, fokocu anlayışlarla, M. Zedung'un geliştirdiği halk savaşı stratejisi arasında hiç bir benzerlik yoktur. Devrimin kitlelerin eseri olduğunu reddeden bir avuç öncüyü her şeye kadir gören bu yaklaşımlar lafta sol özde aşırı sağcı anlayışlardır ve halk savaşı anlayışı ile hiç bir ilişkisi yoktur.

BİZ NEDEN MZD DEMEKTEYİZ?

Yukarıda MZ'nin M-L'ye yaptığı nitel katkılar üzerinde durduk. Görülebileceği gibi sorun gayet açıktır. MZ'nin Marksizmin temel bileşenleri konusunda söyledikleri tamamen yeni oldukça da bilimseldir. Onun söyledikleri ken-

disinden öncekiler tarafından söylenmemiştir. Çünkü sınıf mücadelesinin yeni sorunları, bilimin yeni karşılaştığı sorunlar daha önce aynı seviyede değildi. O bilimin kendisinden önceki söylediklerini alıp onu yeni sorunlarla birleştirerek bir üst noktaya ulaştırmıştır.

Biz MZD derken Stalin'in Leninizmi nasıl yorumladığından hareket ediyoruz. Bilindiği gibi "çağcılar" sadece Marksizm demek yeterlidir" Leninizm Marksizmden kopuk değildir vs. türünden saçma teoriler o dönemde de mevcut idi. Bu saçma teorilere karşı Stalin Leninizmin içeriğini ayrışım çizgisi yapmayı başarmıştır. O, Leninizmin değerlendirmesini Leninizmin Sorunları adlı eserinde şöyle izah etmektedir:

"Leninizmin ilkelerinin açıklanması Lenin'in dünya görüşünün ilkelerinin açıklanması değildir. Lenin'in dünya görüşü ile Leninizmin ilkeleri kapsam bakımından aynı değildir. Lenin Marksisttir ve dünya görüşünün temeli de kuşkusuz Marksizmdir. Ama bu Leninizmin açıklanması Marksizmin açıklanmasıyla başlamayı gerektirmez. Leninizmi açıklamak Lenin'in yapıtlarında özel ve yeni olanı Lenin'in Marksizmin ortak hazinesine kattığı ve Lenin'in adına kendiliğinden bağlı olan şeyi açıklamaktır"

—Leninizmin Sorunları, Sf: 9-10—

Görüldüğü gibi Stalin Leninizmi değerlendirirken Lenin'in Marksizmin ortak hazinesine kattığı özel ve yeni olanı onu üst aşamaya sıçratan bilimsel öğretilerin bütün toplam değeri olarak görmektedir. Leninizmin anlamı oldukça önemlidir. Ve Lenin'in katkıları tamamen yeni doğru ve bilimi üst noktaya çıkaran katkılardır. Örneğin, KP Öğretisi, Emperyalizm, Emperyalist Savaşlara Karşı Marksist Tutum, Proletarya Enternasyonalizmi Öğretisi vs. noktalarındaki katkıları kuşkusuz Marksizmin üzerine basarak yapmıştır. Ne varki, Marksizmin izah fırsatını bulamadığı ve söyleyemediği bir dizi sorunu Lenin dahiyane bir şekilde izah etmiştir.

Mao Zedung ise Marksizm-Leninizm'in izah etme fırsatını bulamadığı bir dizi sorunu bilimsel bir izaha kavuşturmuştur. Yukarıda ortaya koymaya çalıştığımız Marksizmin üç bileşeni hakkında MZ'nin tahlilleri de M-L biliminin üzerinde şekillenmiştir. Ancak o bilimin karşılaştığı çözüm arayan sorunlarını daha ileri bilimsel tahlillerle bir üst noktaya ulaştırmıştır. O nedenle MZD'nin kavranabilmesi onun içeriğini bilimsel olarak doldurabilmekle mümkündür. Bugün MZD'yi kabul etmeyen ciddi bir oportünist revizyonist karargah mevcuttur. Biz bunların MZ şahsında Marksizm Leninizme saldırılarının her fırsatta püskürtme görevimizin bilincindeyiz. Ancak daha önemli gördüğümüz MZ'nin savunulup MZD'nin rededilmesini öneren bakış açılarının üzerinde durmak istiyoruz.

Bugün MZ'yi savunduğunu söyleyen ama MZD'ye karşı çıkan anlayışlar hiçte küçümsenecek durumda değildir. MZD'ye karşı çıkışlar konusunda en önemli gerekçe "çağ değişmedi dolayısıyla MZD denilmesi yanlıştır" şeklindeki teorilerdir. Bu bakış açısına sahip olanlar bilimde aynı çağda nitel gelişme olabileceğini kavramayan, bilimi "zaman" meyvesi olarak görmektedirler. Onların "çağ" "zaman" gibi uyduruk tezleri Leninizmi de izah edememektedir. Leninizmi, Engels'ten 20-30 yıl sonra yaşamının avantajı olarak görmektedirler. Onlara göre Leninizmin ortaya çıkmasındaki asıl unsur 20-30 yıllık zaman aşımıdır. Çünkü bilindiği gibi Engels'de tekelleşmenin hızla kendisini gösterdiği ve emperyalizme doğru gidişin olduğunu çok önceleri söylemişti. Engels'in tezleri ile Lenin'in tezleri aynı olarak gösterilebilir mi? Zaman ve çağ fobisi altında kalanlar Lenin'i de emperyalizm ve proleter devrimleri çağında yaşadığı için Lenin olarak kabul etmektedirler. Çağ değişmeden bilim neden bir üst aşamaya sıçratılabilmesin? Atomun bölün-
nebilirliğini kabullenmek yakın geçmişte kadar mümkün

müydü? Aynı çağ içinde ama daha yeni ve bilimsel bakış açısıyla atomun bölünebilirliğini ispat etmek atom teorisi üzerine nitel bir aşama değil midir? Çağın değişip değişmemesi hiçte önemli değildir. "Çağ" "zaman" "asır" vb. fobiler uydurularak MZD'ne karşı çıkılması bu teorinin altında yatan bir tek gerçeklik vardır. MZD'nin içerik olarak bilimselliğinden bihaber olmaktır. Oportünizmin bombardımanı altında MZ'nin öğretilerine sahip çıkmamak onun yaptığı bilimsel katkılara karşı olmak anlamından başka bir şey değildir. MZ'yi savunduğunu iddia eden ama MZD'ye karşı çıkan "utangaç maocular" özünde oportünizmin mağnetik alanında daha değişik bir tarzda saldırı cephesindedirler.

Yine Mao Zedung Marksizm Leninizmden ayrı değildir o halde ne gerek var MZD'ye diyenler aynı mantık fukaralığından müzdariptirler. Nasıl ki Leninizm Markizmden ayrı değilse, ancak Leninizm belirtilmeden Marksizmin bir işe yaramayacağı doğru ise M-L'nin yanında MZD denilmeden M-L'nin hiç bir anlam taşımayacağı da bir o kadar doğrudur.

Bu ve benzer teoriler üzerinde ileride tartışacağız ancak sorunun özü MZD'nin ayrışım çizgisi olmasının kavranıp kavranmamasının işçi sınıfı öncüsü açısından devrimi yapıp yapmama, yahut devrimi devam ettirip ettirmeme kadar kavranabilmesidir. Bugün MZD, Kruşçev-Brejnev ve sosyal emperyalist cephe ikametçileri için kalın bir ayrışım çizgisidir.

Yine bugün sosyal emperyalizme karşı çıktığını (ama ne için karşı çıktığını bilmeyen) iddia eden revizyonist ve modern revizyonist kamp ile M-L'ler arasında MZD ayrışım çizgisidir.

Emperyalizme, gericiliğe teslim olmadan sınıf mücadeleleri sürdürebilmek konusunda MZD en temel ayrışım çizgisidir. O nedenle M-L-MZD ışığında Dergimizin Eylül 86 özel sayısında Mao'ya getirilen eleştiriler Mao Zedung'un M-L'e yaptığı nitel katkılarının dünyanın her kıtasındaki devrimin öncüleri tarafından kavranması, gericiliğe, revizyonizme, her renkten oportünizme karşı güçlü bir silah haline getirilmesi günümüz açısından önemini ve aciliyetini kesin bir zorunluluk olarak gündemin ilk maddesine getirmiştir. Kuşkusuz sınıf mücadelesinin MZD'ni gündemin ilk maddesi haline getirmesi salt bugününün sorunu değildir. Çin'deki 1976'daki modern revizyonist darbenin ve AEP revizyonizminin uluslararası proleter devrimci hareket içinde estirdiği revizyonist, troçkist rüzgarın bir çok M-L partiyi tuz-buz edip ufalamasıyla beraber gündemin temel sorunu olmuştur. Çünkü, Çin'deki karşı-devrimci darbe, AEP dönem kliğinin MZ şahsında M-L'e sırt dönüşü o günkü dönemde bazı geçici mevziler kazanabilmeyi başarmıştı. Uluslararası Proleter Devrimci Hareket içinde Hoca ve revizyonizmine dört elle sarılmak için yarıya giren partiler yanında aynı rüzgarın etkisi altında kalan bir çok "Mao"cu parti Mao'yu tekrar araştırma adı altında O'nu utangaçça reddetti. Yine bazı partiler O'nun M-L'e yaptığı nitel katkının önemini kavramamalarına rağmen O'nu ana hatlarıyla savunma yolunu seçtiler. Denilebilir ki 76 darbesi ardında MZ öğretilerine sahip çıkan partiler dünyada parmakla gösterilecek kadar azalmışlardır. Ne varki doğrularla sayıların çatıştığı yerde sayılar her zaman bükülmeye mahkum olduğundan dolayı birbirleriyle revizyonizme sarılma yarışına girenlerin sayıları bugün kendilerinin bile inanamadıkları gibi sınıf mücadelesinin çöplüğünde fosil haline gelmiştir. Demek ki, AEP ve ÇKP'deki revizyonist hakimiyet ardından M-L'den çark edenlerin yanısıra son tahlilde aynı cephede ikamet etmeye mahkum olan MZ öğretileriyle revizyonist kamp arasında sallananlar ve MZ'e adına layık bir şekilde sahip çıkmasını bilemeyenlerin cirit attığı bir ortamda gündemin temel sorununu MZD'nin teşkil etmesi objektif bir durumdur. Yine M-L-MZD silahı ile sınıf müca-

delesine dört elle sarılmayan öncüler sınıf mücadelesi içinde pusulasını kaybetmiş güçlü proleter devrim bayrağını dalgalandıramamış, şu veya bu devrimci demokrat güçlerin yedekleri haline gelmişlerdir. Sınıf mücadelesinde MZ'un öğretileri ile silahlanmadan ne M-L parti, ne halkın silahlı kuvvetleri, ne halkın birleşik cephesi ne de diğer örgütleri yaratılamazdı. Hiç bir güce teslim olmadan proleter devrimci bayrağın dalgalandırılması ancak M-L-MZD ile olacağı gerçeğinden dolayı sınıf mücadelesinin öncülerin önüne MZD sorununu ilk gündem maddesi olarak dayatması kesin bir zorunluluk haline gelmişti.

Mao'yu savunduğunu iddia edenlerden ancak ona bir çok haksız eleştiri getiren Dergimizin Eylül 86 özel sayısındaki bir eleştiri üzerinde kısaca durmak istiyoruz.

Mao Zedung için 'ömrünün son döneminde' "devletler bağımsızlık, milletler kurtuluş, halklar devrim istiyor" şeklinde formüle eden üç dünya teorisini savunmak ya da göz yummak şeklinde hata işledi diyen anlayışlar, MZD'yi kavramayan karşı devrimci üç dünya teorisinin savunucusu ya da bu teoriye karşı göz yuman bir tutuma düşmekle eleştirmek kesinlikle anlamsızdır. Çünkü üç dünya teorisi 1974 Birleşmiş Milletler toplantısında sunulan konuşmadan sonra daha da açık sınıf işbirliği konumuna bürünmüştür. Mao hangi faşist diktatörlük altındaki ülkelerde devrim olmadan bağımsızlık kazanılabilir şeklinde bir görüşe sahipti.

Mao, Avrupa'lı emperyalistlerle, yarı-sömürgelerdeki faşist diktatörlük altındaki ülkeler ittifakını (ilericiliğinden) nerede bahsetmiştir?

Yine Mao'ya "kendisini putlaştırmaya göz yumdu" şeklinde getirilen eleştiride oldukça isnatsız bir o kadar da MZD'nin içeriğini anlayamayan eleştirilerdir. Çünkü sınıf mücadelesi tarihi göstermiştir ki Marx'tan bu yana gelmiş geçmiş enternasyonal proletaryanın öğretmenlerinden hiç biri Mao Zedung gibi kitlelerin devrimci insiyatifinin alabilmişince önemi görülmemiştir.

Mao, Kendi bulunduğu kademeyi devrimci kitlelerin denetimine sunan, kendi bulunduğu kademeyi devrimci kitlelere bombalattıran devrimci kitlelere yönetim konusunda insiyatif sahibi yapan M-L bir öğretmendir.

Büyük Proleter Kültür Devrimi ruhu tam da kitle insiyatifinin kamçılanması, onları toplumun yöneticisi olma noktasında bendinden boşalan sel gibi coşkun bir iktidar hırsı ile yönetime çekme çabası Mao'nun en önemli özelliğiydi.

Yine Stalin'in "komünizmde devlet var, emperyalizm varoldukça devlet varolacaktır" şeklindeki tesbitini onayladığı daha sonra da bunu mahkum ettiği şekilde eleştirmek anlamsızdır. Çünkü Mao, bu görüşünü çoktan değiştirmiştir. Böylesi bir eleştiri BPKD'nin anlamı ve öneminden habersiz olmak anlamını taşımaktadır.

Yine Mao'nun sosyalizm inşasında üretici güçlerin gelişme düzeyinin tayin edici faktör olmadığı, geri ülkelerde sosyalizm daha çabuk inşa edilir şeklindeki düşüncesinin eleştirisine gelince: bu ülkelerde devrime ve devirmeye müsait bir sosyal gelişme mevcuttur. Kapitalist ülkelerde sosyalizmin alt yapısı için koşullar uygundur. Yarı-sömürgelere göre daha iyidir. Ne varki, siyasal eylemlilik ve devirme arzusu dolayısıyla yeniyi yerleştirme isteği oldukça zayıftır. Güçlü ulusal bunalımlar öncü tarafından iyi ele alınabildiğinde ancak bir devirme hareketi gerçekleşebilir. O nedenle yarı-sömürgelerin koşulları daha uygundur.

Sınıfına geçmiş hataları konusunda özeleştirisini sunan proleter devrimci öncülerin yıllar öncesinden terkettikleri, 1981 Şubat'ında ise önemli ölçüde sahip çıkmayı başardıkları MZ'nin öğretilerinin günümüzde daha köklü ve geçmişimize uygunluk arzeden biçimde MZD silahı ile silahlanmasının anlam ve önemi büyüktür. Dünyanın bütün kıtalarında azda olsa MZD'yi savunan öncülerin gerek 1976

1976 Nisan'ında Tien An Men Meydanında Deng Siao Ping'in başlattığı karşı-devrimci olayın bastırılmasında Mao'nun çizgisini kavunmaya gelen Pekin Makina Aletleri Fabrikası İşçi Milisleri.

Çin'deki karşı devrimci darbe, gerek Enver Hoca revizyonist kliğinin ihaneti karşısında M-L-MZD'ye ısrarlı bir biçimde sahip çıkmaları oportünist ve revizyonist saldırıların püskürtülmesinde önemli etken oluşturmuştur. Bugün MZD'nin anlam ve önemini kavranması onun güçlü bir silah haline getirilmesi ciddi bir öneme sahiptir. Geçmiş ile hesaplaşan proleter devrimci öncülerin yeniden MZD'yi savunarak geçmiş köklü, bilimsel programını pra-

tik mücadele içinde daha da geliştirme yolundaki uğraşısı sınıfımız tarafından devrimci kitleler tarafından büyük bir ilgiyle izlenmektedir. Proleter devrimci öncülerin geçmişleri ile hesaplaşmasını sürdürerek sınıfına verdikleri özleştirisinin bir parçasını da MZ'yi savunup MZD'ye karşı çıkmanın önemli siyasi ideolojik hatalarından birini oluşturduğunu görmeleri olmuştur.